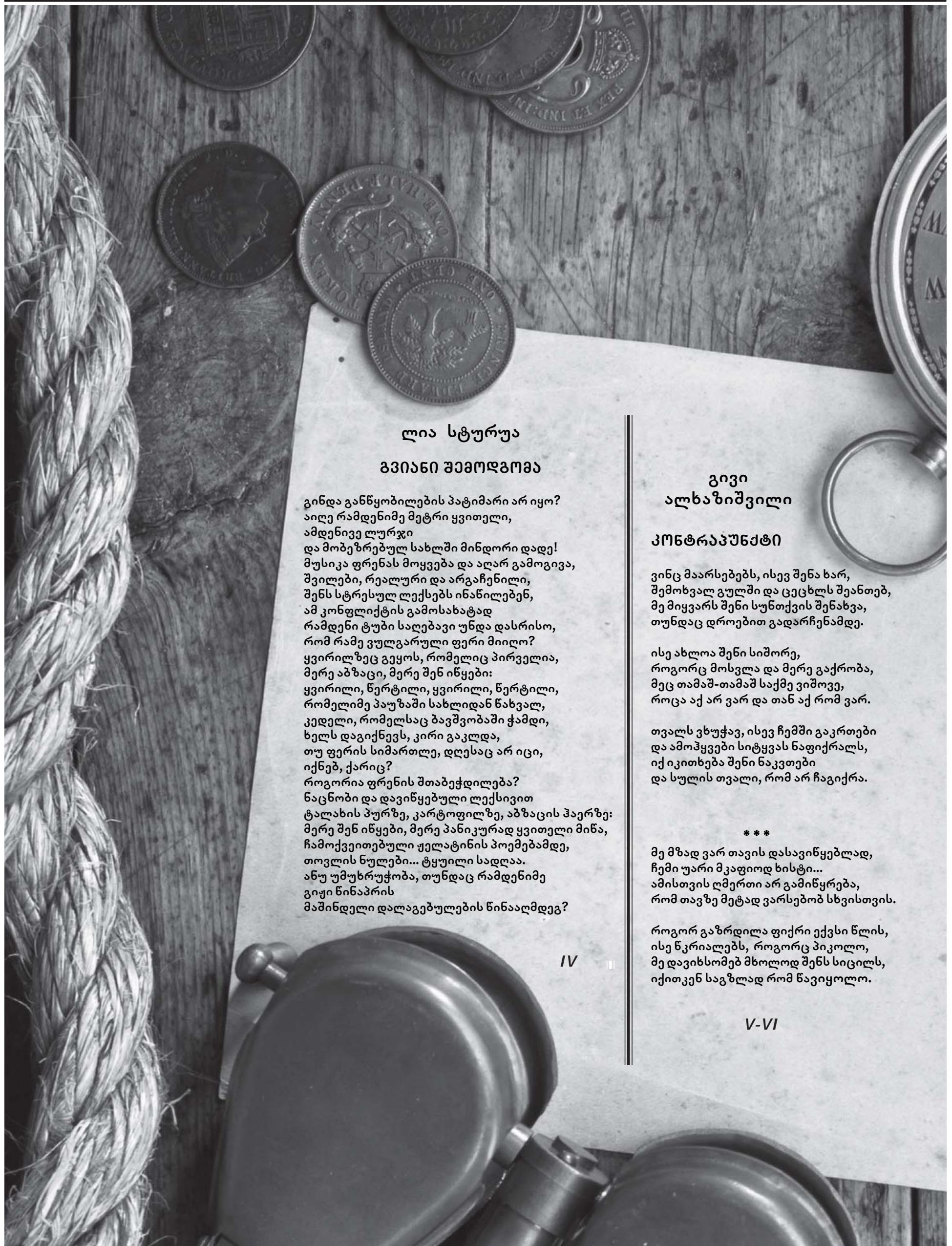

ლიტერატურული გაზეთი

№4 (164) 26 თებერვალი - 10 მარტი 2016

გამოდის ორ კვირაში ერთხელ, არასკონკიტ

ფასი 80 თეთრი

ლია სტურუა

გვიანი შემოგვიარება

გინდა განწყობილების პატიმარი არ იყო?
აიღე რამდენიმე მეტრი ყვითელი,
ამდენივე ლურჯი
და მობეზრებულ სახლში მინდორი დადე!
მუსიკა ფრენას მოყვება და ალარ გამოგივა,
შვილები, რეალური და არგაჩენილი,
შენს სტრესულ ლექსებს ინაწილებენ,
ამ კონფლიქტის გამოსახატად
რამდენი ტუბი სალებავი უნდა დასრისო,
რომ რამე ვულგარული ფერი მიიღო?
ყვირილზეც გეყოს, რომელიც პირველია,
მერე აბზაცი, მერე შენ იწყები:
ყვირილი, ნერტილი, ყვირილი, ნერტილი,
რომელიმე პაუზაში სახლიდან წახვალ,
კედელი, რომელსაც ბავშვობაში ჭამდი,
ხელს დაგიქნევს, კირი გაკლდა,
თუ ფერის სიმართლე, დღესაც არ იცი,
იქნებ, ქარიც?
როგორია ფრენის შთაბეჭდილება?
ნაცნობი და დავიწყებული ლექსივით
ტალახის პურზე, კარტიფილზე, აბზაცის პაერზე:
მერე შენ იწყები, მერე პანიკურად ყვითელი მინა,
ჩამოქვეითებული უელატინის პოემებამდე,
თოვლის ნულები... ტყუილი სადლაა.
ანუ უმუხრუჭობა, თუნდაც რამდენიმე
გიუი წინაპრის
მაშინდელი დალაგებულების წინააღმდეგ?

IV

გივი ალხაზიშვილი

კონტრაპუნქტი

ვინც მაარსებებს, ისევ შენა ხარ,
შემოხვალ გულში და ცეცხლს შეანთებ,
მე მიყვარს შენი სუნთქვის შენახვა,
თუნდაც დროებით გადარჩენამდე.

ისე ახლოა შენი სიშორე,
როგორც მოსვლა და მერე გაქრობა,
მეც თამაშ-თამაშ საქმე ვიშოვე,
როცა აქ არ ვარ და თან აქ რომ ვარ.

თვალს ვხუჭავ, ისევ ჩემში გაკრთები
და ამოჰყვები სიტყვას ნაფიქრალს,
იქ იკითხება შენი ნაკვთები
და სულის თვალი, რომ არ ჩაგიქრა.

* * *

მე მზად ვარ თავის დასავინყებლად,
ჩემი უარი მკაფიოდ ხისტი...
ამისთვის ლმერთი არ გამინყრება,
რომ თავზე მეტად ვარსებობ სხვისთვის.

როგორ გაზრდილა ფიქრი ექვსი წლის,
ისე წკრიალებს, როგორც პკოლო,
მე დავისომებ მხოლოდ შენს სიცილს,
იქითქენ საგზლად რომ წავიყოლო.

V-VI

დასაწყისი №160-163

1.

ბალახიანის ბორცვები, სახალხოდ კი ბალახიანი გორები, ერთი შეუძედავი ალაგი იყო უბალახო ბორცვებს გადაღმა, ვარა ასფაგურის ქვაბებიდან სამხრეთით. ძველად თქმული რამების დამახსოვრებით, ამ სამ ადგილთა შუა უნდა გაეშალათ კარვები ხომლელ რაინდებს და ეს თუ იყო საბაბი განძთარჩეულის, გიშეროსასა-ბალონსანი ბარის მოსაპოვებლად ამ ბორცვების ამორჩევისა.

ბალახიანის არც აქ იზრდებოდა და არც უბალახოზე, ამათ შუა კი ჩაფენილიყო ერთი მყრალი ხევი, რომლისთვისაც მვან კვიმატს იმართაშორისტებინა, თუმცა ეს სახელი ხშირად სახსენბეჭლი ერთ შექნილიყო, რადგან უბალახოც და ბალახიანიც უვარგისი ალაგები იყო დროის სატარებლად და არც მათი სახელები ეკერათ პირზე შეითანაბაზარში. ეს კი ითქმის, რომ ხევი მართლაც ძნელდა სათმერ სიმყრალეს ამოსირდა ხომლე თავისი სტომაქიდან.

ახლა ბალახიანი გორები კვლავ გახსენებოდათ.

პირველი მოხალისები საღალაშვე დაძრულყვნენ ბორცვებისკენ. ისინი მუშა კაცები იყვნენ. ალალი საგზალი გამოეკრათ აბგებში და ალესილი ბარები გაედოთ ნაჯაფარ მხრებზე. ბორცვებზე ასულთ კოცონები აერთოთ და მოსვენება გადაეწყვიტათ, სისხამიდანვე შევუდგეთ საქმეს.

შემდეგ მათი თვალი ასი ჩირალდნის ბრიალს მოექრა.

მებენელთა ლაშქარი მათკენ მოიწევდა.

უბენურ ყაიდაზე შეკრულმა პირველმა მოხალისებმა არ იცოდნენ, რომ სანამ ისინი, უბალალ მთხრები, უხმაუროდ გამოიწენენ ქალებიდან, შედარებით ნასანავლმა ადამიანებმა ახალ წესა შესაბამისად იწყეს შეკრება შაითანბაზრის კლუბებსა და ცარიელ დარბაზებში და ხომლელთა საზოგადოებები დააფუძნეს.

ჩირალდნისანთა მსვლელობის მოთავე იყო ხუთთაგან ერთ-ერთი ასეთი საზოგადოება, რომლისთვისაც ხომლის ლამპარი დაერქმიათ. თავმჯდომარედ ამ საზოგადოებისა აერჩიათ მსაზელობის ყოფილი მასწავლებელი იაკინთე ბორიავი, კაცი კაფანდარა და თრითინასვით მაცეკრალი, ნინა დროებში უსახელო წერილთა გაგზავნის მოყვარული და მშეონთვარე.

ლამპრელებმა არ მოიწონეს მოხალისეთა საქციელი და იქვე უსხსნეს მათ, რომ საგანძურის პირადი გამორჩენისთვის ძიება სამარცვინოა და რომ ამ შემთხვევაში მთავარია საზოგადო ტკივილი.

ბორცვის უნმინდურ გრძნობათაგან განთავისუფლების მოთხოვნას მოჰყვა მეთუნურ ჯეირანას პასუხი, იქ წადით, საითაც მიდიან წამოწილებულ-ახუნ-ტრუცებული ქალები.

ბორცვის უნმინდურ გრძნობათაგან ასე დაიკონ პირველი შეტაკება ლალოსან-გიშეროსანი ბარის მოსათვალის. შეხელა-შემოხლის შედეგად დაშავდა ოთხი კაცი და გადატყვება სამ ბარი.

მოხალისებმა იმარჯვეს, რახანდა ჩხუბისა და ბარის ტრიალისა მეტი გაეგებოდათ და ნაგვემმა ლამპრელებმა დაიხიება ბორცვის მეორე ფერდისაც კენ, სადაც სულისმოსათქმელად და განსასჯელად დაბანაკვენენ.

ამასობაში ბალახიანის ბნელს მოაღნია სტუდენტ-შარაცხეტიათა და სტუდენტ-ფილოსოფოსთა ფრიად უცნაურმა ნაკრებმა, რომელიც, ასევე, საბანაკო ადგილს ექცება.

მოხალისებას და სტუდენტებს არ უჩხუბიათ, ილაპარაკეს და ერთადევნ წამოწილებულ უცნაურმა ნაკრებმა, რომელიც, ასევე, საბანაკო ადგილს ექცება.

ამასობაში ბალახიანის ბნელს მოაღნია სტუდენტ-შარაცხეტიათა და სტუდენტ-ფილოსოფოსთა ფრიად უცნაურმა ნაკრებმა, რომელიც, ასევე, საბანაკო ადგილს ექცება.

მოხალისებას და სტუდენტებს არ უჩხუბიათ, ილაპარაკეს და ერთადევნ წამოწილებულ უცნაურმა ნაკრებმა, რომელიც, ასევე, საბანაკო ადგილს ექცება.

უკვე ხუთის მეოთხედზე უბალახო გადმოიარა და ხევს შემოუარა ბნელში ძნელადსათვლელმა, მაგრამ ნამდვილად

სახიფათო და შემადგენლობით ფერადმა გუნდმა ყაჩაღ ცოცხალას მეთაურობით.

ცოცხალა რევოლუციის ლამეს გამოეშვათ ახალი ციხიდან და ბრძოლ თავისი ციხის ამხანაგებისგან შეეკრა, რომლებიც ასევე გამოეშვათ იმ დაუკონწყარ ლამეს.

— აქ ვინ არი? — დაიძახა ცოცხალამ, როცა კინალამ ზედ ნამოედონ სტუდენტითა და მოხალისეთა პირველ საგუშაგოს.

— ბევრი ვართ, — იყო პასუხი, — ორიათასი.

— გათენდება და დაგთვლით, — თქვა ყაჩაღმა.

— წადით აქედან, — საგუშაგოს ხალი ემატებოდა.

— სინათლეში სხვანაირად გამოვჩდები, — ცოცხალამ ჩამორიად ჩამორიად სახსენბეჭლი ერთ შექნილიყო, რადგან უბალახოც და ბალახიანიც უვარგისი ალაგები იყო დროის სატარებლად და არც მათი სახელები ეკერათ პირზე შეითანაბაზარში. ეს კი ითქმის, რომ ხევი მართლაც ძნელდა სათმერ სიმყრალეს ამოსირდა ხომლე თავისი სტომაქიდან.

აკა მორჩილაძე

ნაცერები ვარდის და გულგულისა სუმბუქი საგაზეთო სერიალი მაცხოვე სერია — მუსა ჩაჩი

გაუძღვა, — იქ მოვსევენოთ და დილაზე შეეხდოთ.

მას შემდეგ თითქოს სიწყნარე იყო, მაგრამ როგოროც კი მზის სხივმა წაკურა ფერდი ბალახიანის და უბალახოს ბორცვებს, ხევის პირად შემოიჭრა ბუთასკაციანი ერთობა სრულიად ახალი საზოგადოებისა, რომლის კრებაც განელილიყო აზრთა ცხოველი გაცვლა-გამოცვლის გამო.

ესენი მონათლულიყვნენ, როგორც ხომლელ რაინდთა ჭეშმარიტი კავშირი. სტუდენტ-შარაცხეტი და მოხალისების გადაეწყვიტათ, გოროხებითა და ხევის პრიზმით მოფენილი ქვებით შეეტაც ჭეშმარიტითავის, მაგრამ არ სურდა ერთმანეთთან ლაპარაკი არ სურდა, მიჯნათა დადებაც არ გამოუდიოდათ.

სწორედ ამ დროს მოაღნიეს ალაგს ამირგული ამინის გვარდიელებმა.

— რა ამბავია აქა, აბა, მკვდრები მაჩვენეთ! — შესძახა ამინმა და აღვირი გვარდიელს მოუგდო.

ქალაქს ამბავი დაეგდოთ, ბარძიმის მაძიებლებმა ერთმანეთი ამინგვიტეს და ახლა მთავრობას ირჩევენ.

იაკინთე ბორიაშია წინ წადგა ნაბიჯი და თავისებურად, მშფოთვარედ მიმართა ამინს:

— ჩენენ, მაძადმსვე, ვექებთ ლალოსან-გერხებოდა. მოქიშპე და მოკავშირე მხარები თავიანთი ნაკვეთების მოზომებას ცდილობდნენ, მაგრამ რახან ერთმანეთთან ლაპარაკი არ სურდა, მიჯნათა დადებაც არ გამოუდიოდათ.

სწორედ ამ დროს მოაღნიეს ალაგს ამირგული ამინის გვარდიელებმა.

— რა ამბავია აქა, აბა, მკვდრები მაჩვენეთ!

— შესძახა ამინმა და აღვირი გვარდიელს მოუგდო.

ქალაქს ამბავი დაეგდოთ, ბარძიმის მაძიებლებმა ერთმანეთი ამინგვიტეს და ახლა მთავრობას ირჩევენ.

იაკინთე ბორიაშია წინ წადგა ნაბიჯი და თავისებურად, მშფოთვარედ მიმართა ამინს:

— ჩენენ, მაძადმსვე, ვექებთ ლალოსან-გერხებოდა. მოქიშპე და მოკავშირე მხარები თავიანთი ჯარისა, მიუგდო მეტობით და სიზუსტით დააღევრეს ლულები ცხენსა და ფორმანს.

— ვირიშვილებო, ამას ვერ ხედავთ?

— გაბრაზნენ უცვლენებია და ჩენენ წამონა გადაუდგენ.

— ეგ ვინ არის? — წინ წამოდგა ერთ-ერთი გუმავი.

— ვინა და... შენ ვინა ხარ თვითონ? — წამოებოთ მამალო.

— მე ვარ ენდრონიკე მაშ... მშხლოსანის სახელობის ბატალიონის წევრი, ყმანწილ განვითარებით... პაპაჩემი კვაბლიანმა მოკლა.

— ვისი წევრი ვარო?

— გიშეროსან ბარძიმის ხომლელთა ერთიანი ჯარისა, მიუგდო მეორე გუმავები:

— ხომლელთა მამალო ფორნიდან ჩამოხტა, ის მეორე გუმავებით გუმავები:

— მამალო ფორნიდან ჩამოხტა, ის მეორე გუმავები:

— მამალო ფორნიდან ჩამოხტა, ის მეორე გუმავები:

— მამალო ფორნიდა

კონსტიტუციონული ფუნქცი

ნორმალური მშობლები
ჯერ სახლს აშენებენ, მერე ბავშვებს
ფანტაზია თუ დაძაბეს,
შეიძლება, ბალიც გამოიუვიდეთ.
კოსმიური ჭორი, მზის და მთვარის
მონაწილეობაზე ამ საქმეში,
ანათებს, მაგრამ არ ათბობს...

დაორმალური ბავშვებიც
დალეჭილ მაგალითს იმეორებენ:
კონსტრუქტორისგან ოჯახებს აშენებენ,
ჩემისთანები — ვულკანებს!
პრინცპი ერთია, ტყუილი მეტი,
თუ გადაწონა, ისეთ კაცთან მიმიყვანს,
აჩქარებული ჟესტები აქვს,
მონასმები — ფართო, ფერები — დაძაბული
ცხელა მის გვერდით!
რატომ ნავიდა? რომ მჟავე ნისლი
არ ჩასდგომოდა თვალებში, თუ არ დაენახა
როგორ დავუბრუნდი ვულკანების მშენებლ
ნაღველი რომ ამოსდით,
როცა დვიძლის შემოფენმა მაქვს?
რომელიცაც სიზმარში გაჩერილ მშობლე
ვამშვიდება: — უხერხული ნითელი ლავა
კონსტრუქტორის საბუთებში არც წერია;
არც ალარავინ მეუბნება:
— ცხელა შენს გვერდით!

მისამართი სამშობლოსავით

ზამთარი — უქმეური, მშიერი, ასთმატიკი.
თბილ ქვეყანაში კიდევ გინდა?
და კიდევ, ურუანტელის ვერცერთი
ჭიით ვერ შეეხები?
ათასში ერთხელ რომ მეტი სიფხიზლე?
ჩიტი ხომ არ ხარ, ან გიუი,
ამ ჩიტის პროექტით თავში,
საიდანაც თმის სისხლი მოგდის?
პასპორტი რეალისტია, კიდეც რომ მოერგო,
გაჟონვა დაემართება.
მეტაფორიდან ინსულტამდეც რა მანძილია?
რამდენიმე წუთი, ან მთელი დღდამინა,
სულ რომ ცდილობს
ვაშლების ბალი გაიმეოროს,
ჯოჯოხეთი კი გამოსდის
ლოზუნგით „ხელოვნება ხელოვნებისთვის!“
ტრიალში კარუსელის პრინციპით,
შიგ ოქროს კბილებივით ჩანცყობილმა ბავშვებმა
რომელიმე ბრუნზზე თუ გამოიხედეს,
ჩემი მისამართი იცივეა:
ზამთარი, შალის დღეები,
მოწყინილი, გასაყიდად გამზადებული სახლი...

၁၂၁

რა გამოვიდა?
პოსტმოდერნისტული მთვარე
კი ამოიყვანეს ცაზე, თვითდამკვიდრებისთვის
საჭურისი ძალლები მიუჩინეს
და საოპერო ყმუილი მიიღეს.
შიშის ზარი
ქალაქის პარტიტურაში არ იწერება.
პოსტმოდერნიზმი — დაშვებული ქურდობა!
სანერ მაგიდასთან რომ ჩაგდეს,
ნახევრად უმ სიტყვებს წაიღებენ,
ასონანსურ ყურს და კიდევ ბევრ რამეს,
იმ მგლის გარდა, რომელიც ტანში გყავს
და გიძიგნის და რაინინებას არ ექვემდებარება.
რატუნი, მაინცდამანც, მგელი?
აბრეშუმის საცვალში ცივა,
ხავერდის სტერეოტიპი ალერგიას იწვევს,
ჩაიში ლიმონის მთვარეც
იმიტაცია იმ ნამდვილის,
პროვინციულში ჩამოკიდებულის,
რომელსაც თავისი მგლები ყავს
და ერთი მაოგანი მე ვარ.
როცა შეყვარებული მიწაში გიწევს,
მხოლოდ ყმუილი!
მელოდრმის არც ერთი გრამი!
სადღაც დაეწევა და შეაწუხებს,
იმასაც ასონანსური ყური აქვს,
აჩქარებული თვალი, სადაც ჩემი მგელი
ცვდება, იხეხება, ინგრევა,
ოლონდ, სტერილიზებულ ძალს ნუ დაემგვანება
შინაური კრინით, ვთქვათ, ჭერამდე!
როცა ყმუილის ამპლიტუდაში იმდენი ორკესტრი
მთვარეზე ისეთი ყურადღებიანი სინათლე!
კი ვერაფერს შეელიან,
მაგრამ ესმით ერთმანეთის...

କାମାକ୍ଷିଣୀ

საყელოს პირდაბირ ხმაზე ვიკრავ,
ყელი, ორი თითოთ გამოწეული,
ქუჩაში მყავს გაშვებული,
ისედაც ვგრძნობ, რომელ რეგისტრს

ლია სტურუა

რა მოქმედება შევუთანხმო —
ყველაზე მაღალმა არ მიკარნახა
ცეცხლი ლაპტის ტეინამდე ამენია?
ვინმემ იცის, ეს მისწრაფება
უკმარისობის დონიდან რამდენ მეტრზეა?
წნევასავით რომ იზომებოდეს,
სინდიკის სვეტს დაბლა ჩამოვაგდებდი,
მშეერ საგნებს ვერცხლს გავუნანილებდი,
ალარ მიღალატებდენ...
სახმო სიმებს რა ვუყო?
ეყოფათ მათხოვრობით ვოკალის გაკრიალება!
რომ შევაგროვო,
ყველანი ერთად — მთელი კონსერვატორია!
ცალ-ცალკე — ჭიანჭველები, პიერბოლებით ზურგზე
თავ-თავისი პატარა „ალდგომებით“,
რასაც რატომლაც არ ელიან
საშუალოზე დაბალი ტანებისგან...

କ୍ଷେତ୍ରକାନ୍ତିକ

ჭირველი ხმა მდუღარეა და კიფის,
მეორე — ნელთბილი სახლივით,
კიფილზე რაც მახვილები გეჯდა,
შიგ რომ ჩაყარო, დასარტყმელი ინსტრუმენტების
ანსამბლი გამოიყავა, ნელანადში ერთხელ,
თავისგამხეთქ მზეში, როცა გინდა,
ეს თავი მოიხსნა
და წყლის ბორლს დაადგა —
ყინულიანი, ფორმულიანი, გონიერი წყალი!
რატომაც არ იმსახურებს ძეგლს?
ყოველგვარი პათოსის, სიტყვის დანახნაგების
და ტროპის გარეშე?
მაგრამ მუცლიდან თუ არ იხარშები,
მდუღარესა და დოლებს შორის
მოწენკილი ხმა ყელს არ გიხურებს,
როგორი მწყობრიც არ უნდა იყოს
წყლის ტექსტები, ქვეტექსტი არ აქვთ,
როგორც უპასუხო სიტყვებს, რომლებიც
ქვაბებში უნდა, ჯოვანეთურ ცეცხლზე,
ყოველ წამოხურებაზე თითო ქვრივის ჩამატებით,
ტკივილის კოფიციენტის ვერდამრგვალებით,
თორემ რა წყალზეა ლაპარაკი,
რა გაგრილებაზე, რა სულისმოთქმაზე,
როცა ყველაფრის მიუხედავად,
ცეცხლი ისევ ორლობებში დაგირბის...

უცნობილობა

არ მძინავს, დილას ველოდები,
რომელსაც ბევრი სინათლე ჭირდება,
სინათლე არის, მაგრამ ისეთი ცივი,
რომ დილა ვერ შედგება,
მარტო საათა აჩვენებს გათენებას
პატარა ისრით, დიდით —
ადგილზე სირბილის შესაძლებლობას.
თოვლი არ არის და ნახევარ ქალაქს
ძელები თეთრი საცვალივით უჩანს მიწიდან,
ჩაას რომ ავადულებს, ისინიც მოვლენ,
დასხედებან, შაქარზე თვალი გაუშტერდებათ....
ჯერ მმა წავა,
დედას ლაპარაკის გაწყვეტა უჭირს
(აქედან ჩემი უწერტილობა?),
ოთახიდან ოთახში დადის და ლაპარაკობს,
ხმა უკვე კარივით უჭრიალებს,
რომელსაც ვერ აღვებს,
არ უნდა სიკვდილი!

შუალე ერთი პროცენტი

თოვლი კი არ მოდის ციდან, ან წვიმა,
ნაცრისფერი გამოუსავლობა,
ჭურჭელს შუშის გემო აქვს
და არა სიტყბოსი, ან დავიწყებული სიმაძლრის,
ნახევრად ძილში დედას ისეთი კაბა მოაქვს,
მშიერ ფუტკრებს რომ თაფლის ფერი გაახსენდეთ.
ამ უწყინარ პათეტიკასაც
თავისი გვერდითი მოვლენბი აქვს:
კაბას ჭიანჭველები და სარეველები
მოყვება მინიდან,
რომ ჩავიცვა, ხორცს შემიჭამენ,
მაგრამ ეს სხვა ტკივილია,
არა მარტოხელა და უპატრონო,
არამედ სულს რომ უბერავენ
და ბოლოსკენ ტკბილდება...
კაშაშა საგნებს, მზით დაწყებულს
და პრიალა ქსოვილით დამთავრებულს,
შეუძლიათ სიყვარულის სიმულაცია,
ნორმალურ მკვდარსაც, თუ სულის
ერთი პროცენტი უნთაა,
შეწუხებულ ადგილებზე დაგაშტერებს,
მაგ. შებლის ძვლებზე, სადაც ღმერთის ოქრო გაქვა
მაგრამ თავი რომ გაგიტეხონ,
სფეროების მუსიკა კი არ წამოგივა,
წუთისოფლის სამდურავი...

ამ მაზობისშიმს რა შეარბილებს?
ბევრი ტალახი და ერთი პროცენტი მზის სუროგატი?
პურზე წასმული ფუტკრების შხამიც
უფრო ძნელია, ვიდრე იმ დროის დაბრუნება,
როცა ტკივილზე სულს გიძერავენ
და ვითომ ისევ ზაფხულია
და გიყვარს შენი სიზარმაცე...

სიყვარული?

ძილის ქვედა შრიდან, ყველაზე ბნელიდან
რომ ამომაგდონ ისეთ გამჭოლ სინათლეში,
თითქოს მანგანას შევუვარდი!
ცხოვრებასთან შეგუების გაკვეთილები...
აქაც შრეებს შორის: ომები, ბაგშვები,
ემოციები ზენა და ქვენა,
შუაში ეკლესია, ან კლასიკური ლიტერატურა...
სქესის სიანჩხლე გაკვეთილ სიტყვებში
კი არ ჯდება, მავრამ თუ მოარგე
და ერთი დერი ასანთიც აუნთე,
ისეთი რომანი დაგემხბა თავზე —
ცეცხლი ჩარჩოში! მაინც, ჩარჩოში,
თუ გაარღვიე, თავს დაისახირებ,
თუ არა, ისტორიაში დარჩენასავით გამოგივა,
ლეგენდებს შეგითხზავენ,
გვირგვინის მკვდარ ყვავილებში
იმდენ შაქარს აღმოაჩენ,
თავის მოტყუება გაგიტკბილდება.
ამასობაში კაცი ან ქალი უნდა მოგიკვდეს,
რომანში ღმერთთან ვერმიახლოების სევდაა მთავარი,
თორემ მეასე სექსი, და ასმეერთე ქორნილი,
რამდენიც გინდა!
ბრმა კნუტებიც გამჭოლ სინათლეში
ასევე ივლიან, კატარაქტიანი თვალებით,
თუ ასანთის ღერებისგან კაშხალი არ აუშენე,
კიდევ შეგიძლია?

ଟାଙ୍କାରତୀଳୀ

მკვდრებთან ლაპარაკი კი მეხერხება
და, მაინც, რა უნდა გითხრა?
ნახმარი სიტყვები მომიხშირდა
ლექსიკონში, შენთან დაკავშირდით:
მძიმეა ეს, მიჭირს ის, ვერ ვერევი
თავს, მეხსიერებას, შემოდგომას...
კიდევ უფრო ძნელია თვითკმარობის თამაში:
კი, ქალალდზე მოწესრიგებული მუსიკა
კანონიერ სახეს იძენს,
ყურადღებანი თვალების ქვეშ დავდივარ,
ქვებით დაჩერქევილი ხმა
არც უნდა ისმოდეს,
შვილი რამ სიშორეზეც არ უნდა წავიდეს,
მაინც ჩემი თეძოდან იხედება,
ქმარი მოუკვდა, მისი შვილი
მეორე თეძოზე ამომივიდა,
გაფურჩქინილი იასამანივით დავდივარ,
გაზაფხულზე ვილაცას უნდა მოვეწონო.
შენს საიქონში ასეთები ხდება?
ჩემთანაც ალარ. ისე, მზიანი დღესავით,
გამოვივონება...

„ჩვენც დავწებდეთ სიყვარულს“. ვერგილიუსი

ისე თენდება,
უთქმელად რომ იგულისხმება,
არც თვითონ იცის, მერამდენედ,
რადგან ყოველი გათენება პირველია
და ასეა სიყვარული,
ყოველ ჯერზე ახალია...

ვიცი, რას ნიშნავს ნამცეცებით მოფენილ მორზე —
ბელურების მშერი მორზე —
იქნებ სტაკატო, ნისკარტებით შესრულებული...

მეძახის ბავშვი —
უმარტივეს გამის თანხლებით:
დო მი სოლ დო — აი, არპეჯიოს დასაწყისი...
იგი შენი თანმდევია,
ისიც ახლა იბადება
და განციფრება გაანათებს დაბინდულ თვალებს.

რაც სერიულად მეორდება — მექანიკა.
მექანიკა სამშობლოა სექსინდუსტრიის...

თავისით ჩნდება რიტუალის ფარული არსი,
რომელიც თითქოს მარტოა და ისე მარტოა,
რომ მთელ სამყაროს იტენს ფრთხებები
და მისი თვალი ყველა გულს სწვდება
და რასაც სწვდება, იგი იქ არის.

მას შეუძლია, რომ შეგვიძლვეს
და ყველა კარი ისე გახსნას შენთან ერთად,
სხვებთან ერთად და მერე ისე ჩაიკარგოს,
რომ თავისთავში მიტოვებულ სულდგმულს მიაგნოს,
სულისმოთქმას რომ მოელოდა
და შენს სიტყვებში გაუჩინარდა.

დატოვე შენი სამაღავი, შეაფარე თავი ქოროს
და აღიდგინე ის იამბიკო',
შენს მარტობას რომ კარნახობდი
და სამუდამოდ დაიმახსოვრა.

...ხოლო იგი მუდამ ჩვენშია,
და მაშინაც ვართ,
როცა აღარ ვართ,
მაგრამ არ ვიცით...

„იამბიკო“ — იხ. გვივი ალხაზიშვილი — „ქორონიკონი“, გვ. 152, „მერანი“,
2006. და „უცნობი მზე“, „საუნჯე“, გვ. 102. 2014.

შენს გამო მინა ატირდა ჩემში,
ყურს უუგდებ მინას — ახლო ნათესავს,
მზე არეკლილი ოქტომბრის ჭებში,
მიკრძალავს წასვლას ანუ ათესვას.

ზოგჯერ დრომ იცის გაუცხოება,
იმ გზით მივყავარ, რითაც მოვედი
და თამაშ-თამაშ გამქრალ ცხოვრებას
ველარ იხსენებს ამაოეთი.

დედა ჩემი სამყაროა,
ის ჩვენს გამო საპყარია...

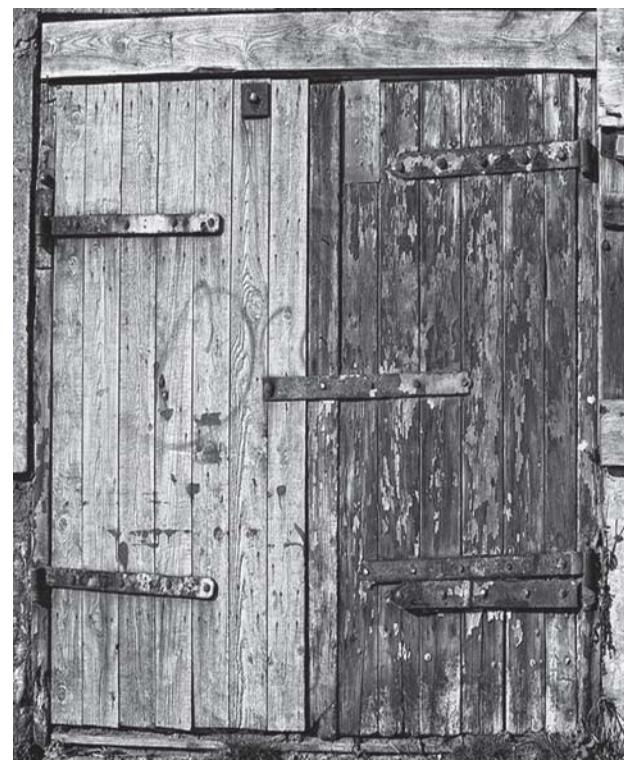
მეგონა მემალებიდი,
შენ თურმე თანმდევ
დღისით და ღამით.
რა ვიცოდი, ასეთ წვიმაში
მუსიკისა თუ შემოჰყებოდი...

როგორ გაზრდილა შენი კვიპაროსი...
მწუხრის ვარსკვლავს ხატავს ცაზე
კენწეროს ფუნჯი?!

ეს გზა უცხოა,
მხოლოდ ყვავის ხმაა ნაცნობი...

ხვანა ვერ გვიშველის, მეტადრე არხვნა,
სხვები კერავენ მსოფლიოს რუკებს!
ჩვენი ცხოვრება ქცეული არღვად,
დასცინის ყველას, თან გუნდრუს უკმევს.
გვიახლოვდება მორიგი წარლვა,
მისი გუგუნი მოისმის უკვე...

გივი ალხაზიშვილი

შევსა

ისე შევიდა ჯაბა კოლაში,
რომ შესვლა იყო სრული კოლაში.
მთელი ცხოვრება იჯდა კალაში
და გვაბოლებდა, რომ ლასკალაში....
უცნაურია მისი პოპარტი —
ქალის მუცელში ზის ლეოპარდი,
სახლი ნივთებით გამოტენილი —
სახლი კი არა, უფრო ლომბარდი,
თვითონ კი თავი ლომი ჰერნია,
ლომი თუ არა, ლომის ტოლ-ფარდი!

აცევის ნიშანი

ფრთხიალებს გული, ისე ირწევა,
თხოულობს სითბოს და მონიშებას...
ნეტავ, ეს გოგო შემთავაზებდე
ან გაძიძებას ან მოძიძებას...

ამინიკითხავ ხელნაწერს შენში,
ადრეც რომ იყო,
ახლაც, ყოველდღე რომ იწერება და იყითხება
და იშლება და იჩხანება და ინერება
არავისთვის, აღარავისთვის,
მხოლოდ სისხლისთვის,
გულისცემისთვის და დუმილისთვის,
რომელიც ზოგჯერ სიტყვას ინახავს.

საშიში მზერა გიმახსოვრებს
და მან, ვინც შენში იქექება,
ჰორიზონტიც ყულფად გიქცია.

ფუჭსიტყვაობის უდაბნოში გზა დაგეკარგა
და ჩალასავით სათქმელს იცოხნი.

მობინადრეთა მთქარებისგან
იორთქლება ფანჯრის მინები;

იმ სახლში ისევ სულებს უხმობენ
და სპირიტიმით თავს იქცევენ შინაბერები.

შენ ვინც გიყვარს, თითქოს შენშია
და მაინც ექებ...

გზა შევხარ...

ვრცელია წუთი,
გუბჟ ახელს შენ თვალს, მთვლემარ კალეიდოსკოპს,
დრო მიგაცილებს უცნობივით
და გზადაგზა სხეულს რომ კარგავ,
ძველ სარკეში ისევ პოულობ.

ცის ნაპირია და აქ ყოფნა ნიშნავს არეკვლას,
არა სიცოცხლეს,
სხვაგან წასვლის შეს და იმედს
გრძნობ ერთდროულად,
როცა შენში ცა და მინა იბადება მეუთვალავედ,
ჩვენი ყოფა ერთმანეთის სილრმით ივსება...

შენ ანბანისგან შედგები და აგებ ანბანით,
ნატრობ, დაბარცვლით თქვა რაიმე,
როგორც იდესლაც,
დედა რომ კითხვას გასწავლიდა;

შენს ხსოვნაში ცხოვრობს დედის ხმა
და ის მანამდე აღრმავებს სიტყვას,
ვიდრე გულში ცა გაიხსნება.

შენ შეეჩინე, გზას რომ კარგავ და აღარ ეძებ,
რადგან გზა შენ ხარ...

დახურე წიგნი, დაო, დაიძინე,
ხვალ წაიკითხე დაო დე ძინი,
დაო, დეიძინე,
დაო დე ძინი,
დეიძინე,
დე ძინი...
დე ძინ..
ძინ...
ძინ...

ჩანახატი

რა ნაცნობი ჩქამი არი,
ისე ახლოს ჩამიარე,
მხოლოდ ვიგრძენ, შენი სუნთქვა
რომ მოედო ამ იარებს.

შენ იყავ თუ შენი მსგავსი,
ვინც მე გვერდით ჩამიარა,
სულ ერთია, ორივენი
უშველებით ჩემ იარა.
შენს თვალებში წაიკითხე:
— სულ ჰოს ნიშნავს ჩემი არა.

მონატრების უარყოფა

არავითარი მოწყენილობა ან სხვაზე ფიქრი,
სხვაზე, რომლის ანაბეჭდიც უკვალოდ გაქრა.

მხოლოდ დუმილის მეხსიერება
თუ რაღაც მსგავსი, შრიალივით ძლიერს გასაგონი —
უხილავი კენწეროდან ჩამოლეული.

არავითარი მონატრება —
ანუ დარდი მარტობაზე,
რომელიც ახლა ისე სავსეა,
რომ გუმბათივით იზრდება ცისკენ.

არავითარი დასასრული,
მხოლოდ მშვიდი გიორგობისთვის
თვალებიდან მზის ამოხედვა
და ცერიდენა გოგოს სიცილი,
როგორც უეცრად ნაპოვნი გზა
უდაბურ ტყეში.

მოუკიდე!

„მოწევა ინვევს ნაადრევ სიკვდილს!“
უფრო ზაადრევს წინასაარჩევნო ლაყაფი,
თითქოს გამლილია წიგნი ალაპის,
ისე ვკითხულობ მოძრავ სხეულებს,
რომელთაც ღმერთი უნდა მოუკვდეთ:
— მოუკიდე, მოუკიდე, მოუკიდე!

ნაადრევ სიკვდილს იწვევს სიცოცხლე,
პაუზებს შორის ძილი წყვეტილი,
გამთენისას ფანჯრის რაფაზე
მშერ ნისკარტის მრავალწილი.

მერე რა, რომ რომელიდაც ჩიტი გალობს,
უკონტროლო რიტუალს ასრულებს
და დროის უნაპირ საკანში მანამდე იფრენს,
ვიდრე ზემსის ყუნწად არ იქცევა
და იმ ყუნწში, შენი უკანასკნელი მზერა
ძაფივი გაივლის,
რითაც ცოლი თეთრ ტილოზე ამოქარგას
შენს ინიციალებს
და დრო გაარკვევს სიკვდილამდე ვინ ინრიალებს.

მერე რა, რომ თეთრი ტილო
არ გაფრინდება მტრედივით
და ღამისფრად შელებილს ლარნაკის ქვეშ დააფენენ.
ლარნაკიდან კი თეთრი ვარდი ამოიხედავს
იმ ბერასავით, რომ გადარჩა
და საკუთარ ფერს მიაკვლია;
სახეზე შეგრჩა რაღაც ისეთი,
რომელიც წაიკვამი სიტყვებს აკლია.
შენ ხომ ყოველოვის ალირებდი,
ეს შენ კი არ ხარ, მხოლოდ შენი ანარეკლია,
თავს რომ დაეძებ და ვერ პოულობ
და აღარ გახსოვს,
როგორ იქცა პავლე პაოლოდ.

მოუკიდე, მოუკიდე, მოუკიდე
და შეეცადე, სხვებს კი არა, შენ თავს მოუკვდე!

გივი ალხაზიშვილი

* * *

დაეძებ საკენკას, ცხოვრობ ჩიტივით,
შენი ხმა ხმებს შენივთებია,
ვერც ერთ სიტყვაში ვერ ჩატევი,
რადგან სამყარო შენი ფრთებია.

აღარსად მიდის გზა აბურდული
და რომ არ მიდის, ყველას შორდება,
რა ნაცნობია შენი ჟღურტული,
მხოლოდ ხსოვნაში რომ მეორდება.

შენ ეს დღეები ისე გალიე,
ვერ შეამჩინე, მეც რომ აქ ვწევარ,
შენთვის ეს ბალი არის გალია
და აქედანაც ცდილობ გაღწევას.

წერ ასო-ნიშნებს... ბავშვურ ციცეროს
ისევ ინახავს ფურცლის ნახევი,
მე მხოლოდ მზერით უნდა მიგწერო
სიტყვები გულით ნაკარნახევი.

პასუხი გავავის შეამოთხავა

იქით წავიდეთ, მზე რომ ჩავიდა,
ვნახოთ, მზე ახლა სად იმაღება?!

დასავლეთში, დასავლეთში...
ახლა მთელი საქართველო დასავლეთისკენ დაიძრა...

აქ, მინა უფრო ცოცხალია, ვიდრე მეგონა
და კატები ხტიან,
როგორც წამოცდენილ სიტყვის ბგერები:
დასავლეთი,
დასავლეთი,
დასავლეთი...

მზე ხომ მუდამ თვალებში ჩადის,
იქ კი ზოგიერთს შეუძლია, ალბათ, ჩაღწევა
და საკუთარი მზის აღმოჩენა —
არა სხეულის სიბრუნეში,
სულის სიღრმეში...

ისე თბილია მზის ნაკვალევი
და ჩვენ ისე ვიხედებით დასავლეთისკენ,
როგორც ჩავლილი დღეებისკენ, —
ჩავლილ ქვეყნისკენ, რციან წლებში რომ აგვანაპნეს
და სადაც აღარ ვიგულისხმებით.

მზემ წაიკითხა შავი ღრუბელი,
წაკითხული კი ყოველთვის ქრება,
ის მხოლოდ სულში ტოვებს ნაკვალევს —
როგორც თვალებში ჩამალული მზე,
მხოლოდ თავისთვის რომ ანათებს
და სხვას არავის...

ჩვენ ხომ ყოველთვის იქით მივდივართ,
სადაც მზე ჩადის
და იმ შუქს ვეძებთ,
სიტყვებს შორის რომ იმაღება.

იქით წავიდეთ, მზე რომ ჩავიდა!
ამოვაღნიოთ სიბრ... სიბრ... სიბრ-ჩავიდან...

ფრანგურთის დღიური

ვერ გააგრძელა შეწყვეტილი სიზმარი თვლემამ:
სხვა მხარე იყო, სხვა ქვეყანა და ის გამიერა,
აღმოვაჩენდი ვიდრე ძველ თემას,
როცა ზარის ხმამ მოალწია ძველი „კირხედან“,
რომელმაც ირგვლივ, როგორც ბავშვმა მიმოიხედა.

გალიძებისას, ყველა თითქოს ბავშვს ემგვანება
და მერე თავის ნამდვილ ასაკს რომ უბრუნდება,
ზოგჯერ იხსენებს ძველი სახლის ყოფილ ბინადრებს,
რომელიც უამმა გააბუნდოვნა
და რომ ისურვო, ვერ მოინატებ;
ანდა ნინაპარს მიამგვანა მემკვიდრე ისე,
რომ ძალიან ჭირს მათი გარჩევა,
იგი იღვიძებს ზარის ხმაზე და თვალებს ისრესას
და არც კი იცის, რომელ დროში უნდა დარჩენა.

ფრაუ მარია ამოივლის უძველეს კიბეს
და მოადგება მოლოდინში მთვლემარ მანსარდას,
სადაც დუმილი იგივეა, თბილი და მყიფე,
როგორიც თურმე თაობების ფიქრმა აღზარდა.

...და სუნთქავს სიტყვა იმ დუმილში, იმდენად მწიფე,
ლამის წამოცდეს დახშულ პარენს, დრო თუ იხელთა,
ფრაუ მარია ამოივლის სიზმების კიბეს
და მისი თვალით საუკუნე მიმოიხედავს.

გავრძელება

— ჯერ უცნობია.
— და რა უნდათ ქალაქზე? ისინი ხომ განძს ეძებენ.
— ჯერ უცნობია. მეთაური ერთი ძველი ყაჩაღი ყოფილა. რა უნდათ ყაჩაღებს ქალაქში?
— ეგ ხომ სისულელეა?
— დის, თქვენი უდიდებულესობაც. უბრალოდ, ეს დედალოსი ძალიან ჩქარობს და ღელავს.
— რატომ, რატომ?
— ეგებ მან რაღაც იცის, რაც ჩვენ გამოგვრჩა.
— სისულელეა, — წმოდგა მარკიზი, — მისმინე, ჯეკ. თვითმფრინავი მზად იყოს. სისულელეში გათქვეფა სულაც არ მინდა... და ეცადეთ, რომ დედალოსი აქ მომიყვანოთ.

4.

პავლინონ მზიურის მოედანი კი ახმაურებულიყო. აღარც სოსისი ჩანდა სადმე და აღარც დახსლები. მხოლოდ ხალხი, ხალხი და ხალხი. მღელვარე შაითანბაზარი კომიტეტის წევრებს ელოდა.

— ახლა უნდა გამოაშეარავდეს, ვინ არიან ეგენი, — ამბობდა ერთი ქალბატონი, — სულ ქვაბლიანელება ყოფილან და ყაჩაღები.

აკა მორჩილაძე

ნაწერები

3არდის

და გულგულისა

სუმბუქი საგაზეთო სერიალი

— ილუქა აბულასანი მისულადა გამოუგდიათ, — ჰყვებოდა ვიღაც.
— რას დაწინიალობს ამ ხნის კაცი... დაუთმე ახლა ახალგაზრდებს, გაატარე ახალგაზრდები...
— დადის თურმე სულ უცხოელებმი, — ისევ პირველი ქალბატონი იყო, — უკუჭავენ, ალბათ, ფულები.
— ვინ თქვა ილუქა აბულასანის ფული, ქალი...
— ახლა იტყვიანა...
— გზა, ხალხო, გზა! — გაისმა უცებ და ხალხი ორად გაიყო.

ნათან დედალოსანი წინ ხურსი მოუქდოვდა, ქაბლიანის დაცვის ყოფილი უფროსი, კაცი იყო, რომელმაც წათან დედალოს სასახლის გეგმა და იარალის საწყობების გასაღებები მიუტანა აჯანყების დამატება.
ხურსი ხნიგანი კაცი იყო, მაგრამ სიყმანვილიდანვე, ასურასტან ასურასტანის ხელდასხმით, რომელილაც უცხო ქეყუნიაში შეესწავლა რაღაც უცნაური საპრძოლო ოსტატობა, ხელ-ფეხის მშვიდი რჩევით რომ ანადგურებს მტრებს. ამავ ისტატობის წყალიბით, ხურსი თითქოს არ ბერდებოდა და რახილ სახელასაც ეიმედებოდა, სანამ ის გვახლავს, წათან ვერაფერს მოსწევდო.

ნათან დედალოსანი მოუხერხებდა, ღონავ შემცარდა მოაპიჯებდა. გედამბარელის ნაძეგლართან შეწერდა ტაშის გრილით შეუხერხულებული და რაღაცის თქმა დააპირა.

— გაუმარჯოს ნათანს! — დასძახეს მხედრე.

— რევოლუციას გაუმარჯოს! — გაეპასუნენ მოედნის მეორე მხრიდან.

დედალოსმა მორიდებულად აღმართა ხელი და ისე შეიმუშანა, თითქოს სხვის ნაქონ ქურთუეს ირგებსო. ვი-ღაცები შეეველნენ და ნანგრევზე შეაყენეს.

დედალოსმა სათვალე შეისწორა და ხელები გაასავსავა,

ტაში რომ მინედა, დედალოსმა რიხი მოიძია და დაინ-

ყო:

— შაითანბაზრის ხალხო! ხომლელთა ჩამონავალო!

ბარიმისი ხალხო! ხედავთ, რა ხდება? ქაბლიანი ციხეშია და მისმა ხალხმა, ჩვენს მიერ დანდობილმა და შემორიგებულმა ხალხმა, აჯანყება დაიწყო. ტყვიისთვის ვერავინ გავიმეტეთ! ერთობას ვერებთ და გაუსამართლებლად არც ქაბლიანს დაგმართეთ რაგებ! სიკედილით დასჯა გარდაბულიანში არ არსებულად და არც იარსებდას! იმიტობ ბედავენ! სურთ, ციხიდან გამოიხსნან ჯალათი და თავზე დაგვასვან! წავიდეთ ჩვენ და გზა მათ მივცეთ? არა! მე ვიცი, ასეთია თქვენი პასუხი!

— ასეთია! ასეთია!

— ტყვიში წავიდენ და იქ შექმნეს რაზმი წაყაჩაღების თამარის თამარისთვის გერაგი ტარსაიჭ და მდივანი, რომელიც შემოგვიძრა რევოლუციის დღეებში და ვაპატიეთ, რადგან იტირა, მოინანი და დაგვეხმარა. თურმე ფარისევლური დახმარება იყო. ჩვენი გულწრფელობა გამოიყენა და მისცა ნიშანი! ტაგო მიზრები და ახლა გამოიყენა!

— ტყვიში წავიდენ და იქ შექმნეს რაზმი წაყაჩაღების ბრძოლა, და ახლა გამოიყენა!

— ნათან, დლიგის ამოთქვა ეს სიტყვები, — ნათან, შვილო, ეს სისულელეა. არ აყვე ამას... გეხვენები, დაფიტრდი. ას... ეს... მე ვიცი... ამის შესახებ ბევრი რამ ვიცი... ეს კანდიდ მარველმა დაწერა ციხეში. უკვე გიუი იყო, გესმის? მასი ხელნანერია. ანი სწორედ ასე გამო-ჰყავდა. მე მიაბი... სისულელე ბარიმის შესახებ...

ნათან დედალოსანი მოუხერხული უცქერდა. მერე გატრი-

ალდა და უხერხული ნაბიჯით გაშორდა.

— ნათან! ათან!

დედალოსა არ მოუხერდას, ხალხს შეერია და აღარც აღარც გამოიყენები:

— მე გადავდები, ნათან...

მარტოდ დარჩენილ აბულასანს უურნალისტები შემოეხვენენ. ყველას ახსოვდა, რომ მოხუცმა ფრანგული იცოდა:

— მუსი აბულასან, რა ხდება?

— შაითანბაზარი ინგრევა, — ჩაილაპარაკა აბულასანა და სასწარაფო გამოიდაგა. მოედანს!

ესეიში „თემისა და ვარიაციების გამო“ პაატა ჩხეიძე ლაკონურად, ლაპი-დარულად კონსტატირებს: „მხიბლავს სამი იძერის არსებობა — კავკასიში, ესპანეთსა და ირლანდიში“ (რას ეუბნება პამლეტი ჰორაციოს და სხვა ესეები, ილიაუნი, 2014).

ლამის ყოველი ესეები კრებულში „პროგრესული აგრესის“ ველში „დამარცხებულის მხარეს ბრძოლის“ (ფოლკნერის ული კონსტრუქცია) მშვენიერებას ირელავს და ირლანდია ამ ანარეელთაგან ერთერთი ყველაზე შთამბეჭდავი და დაუვიწყარის.

ეროვნული სატკივრის შეგრძების სილმით გამორჩეული ესეისტის წერილი „საით მიდის გებრიელ კონია?!“ ერთგვარი ლიტერატურული მანიფესტის შთამბეჭდილებას ტრევებს, სმშობლოს არსის გასაცონდიერებად ნააქეზებს გულით მოაზროვნობ მკითხველს.

სათაურის გეზის, მიმართულების მონიშვნაც („საით“ ცხადყოფს, რომ ავტორის ყურადღების საგანი ბრნიშნვალე შემოქმედის (ჯოისი) და უაღრესად საინტერესო პერსონაჟის — გებრიელის — სახეობრივი ანალიზი კი არა, მათი (ანუ ჯოისისა და კონროის) სამშობლო უფრო — ირლანდია — „ზურმუხტის კუნძული წვინტლისფერ ზღვაში“, ეფემერული და რეალური, ერთდროულად არსებულიც და არარეცხულიც.

ჯოისი მხოლოდ „საბაპია“ (რასაკვირველია, დიდებული საბაპი) ირლანდიური (ზოგადად, ეროვნული) სულის წვდომისათვის.

ვფიქრობთ, ოთარ ჩხეიძის დიდებული ესეები „სამშობლო ჯეიმზ ჯოისისა“ ექცა ერთგვარ არქეტიპად თუ ინსპირაციად რამდენიმე ათწლეულის შემდეგ შეთხულ სხვა შესანიშნავ ესეებს:

როსტომ ჩხეიძის ციკლის „ირლანდიური მელოდიებისა“ (1997), ესეები წინასიტყვაობას იეიტსის „კელტური მიმწერის“ მედეა ზალიშევილის ული თარგმანისა — „ჩემი იეიტი“ (2010) („ირლანდიური მელოდიების“ მეოთხე წერილს), ესეები „ჯერ ირლანდია, სტივი“ (მეხუთე წერილს) და პაატა ჩხეიძის ესეები „საით მიდის გებრიელ კონროი?“ (2002).

„გრეგორისა და იეიტსის სკოლის მხატვრული პრინციპები, ეროვნული სულის ალორდინებისათვის გამიზნული პრინციპები, დასაწყისში რო უარჲყო ჯოისმა, ბოლოს მაინც გამოიყენა და საფუძვლი დაუდან ახალ ლიტერატურულ მიმდნარებასა საერთო ვეროპულ მასშტაბითა“ — ოთარ ჩხეიძის ციტატაში უარსებითესი „ეროვნული სულის ალორდინებისათვის გამიზნული პრინციპების“ ხაზგასმა.

ამავე „პრინციპებს“ იკვლევენდა ამკეთრებენ ესეებში როსტომ და პაატა ჩხეიძებიც საცნაური მიზნებითა და მიზნით.

ოთხივე ესე ერთი მარადი, „წყველაკრულვანი საკითხავის“ (ირლანდიურისა თუ ქართულის) მხატვრულ რეფლექსიად გვესახება ესეებშივე გამოლანდული „ხსნის გზის“ კონტურით.

„განწირულობის შუქი“ ადგას იეიტსისა და ჯოისის ირლანდიას, კელტების მიმწერი და მადგარა და ამადაც შესდგომიან ჩამავალი მზის „უკანასკნელი უზრი შუქების“ აკრეფას ირლანდელთაგან უკეთესნი.

ჯერ კიდევ როსტომ ჩხეიძის წერილში „ჩემი იეიტი“ კონსტატირებულია ფაქტი:

„თითქოს გარდასულიყვნენ დებრელი ეპიკოსები, თვითვე ქცეულიყვნენ ლეგენდებად. მათი ხსოვნა ხან თუ გამოკრთებოდა, ხან ისევ მიმქრალდებოდა საბრალო დედაბერით. იქ, ირლანდიაში, იეიტსის აღედგინა გამქრალი ტრადიცია (თურმე გამშენებადან... დასრულებული რომ ეგონათ!). თუმც ბევრ გმირს მოიხმობს, იეიტსი თვითვე ერთადერთი გმირი თავისი ეპონისა... თვითვე ამიმართა ეპონიდან, ნარსულიდან, თვისულებულიდან, მაგრამ უიარაღოდ გმირი ვერაფერს გახდება, ხოლო მრისხან იარაღი — მშობლიური გელური ენა — დიდი ხანია დაეკარგა ირლანდია... და თუ მდერის იეიტსი ირლანდიის თავისულებას, ინგლისურად მდერის, და თუ ჰერიდებს — ინგლისურად ჰერიდებს. დაბადებითვე განწირული ყოფილი იეიტსი და ის ეპონის. რაც გამოჰკვეთა, თავის ტრაგედია გამოდება“.

ლოქნაგარი, იგივეა იეიტსისთვის ჰარტლეიკი და სლავო, ინჩის მოჯადოებული ტყე, ჩრდილმიცებილი ყვავილები ფერიების დაბინდულ თმაში, მიმზუხრის უამს ნახირში გაბრნიშნიერული მოძრავი სინათლეები, დასავლების ქვიშიანი სანაბირო...

ესის დასავლეთია, ირლანდიის გულის-გულად რომ მოუაზრებია ჯოისს „დუბლინების“ უშმენიერეს მოთხოვნაში „მკვდრები.“

პაატა ჩხეიძის შესანიშნავ ესეიში კონსტატირებულია, რომ მთავარი პერსონაჟი, გერიელი, „თვით ავტორია, ჯეიმზ ჯოისი, გზაჯვარებინ ზე რომ დგას და ირჩევს: დასავლეთისენ წაიგიდეს, ანუ ირლანდიაში დარჩეს და აქ მოკვდეს, თუ ადმოსავლეთში, ევროპაში პოვოს თავშესაფარი, სამშობლოსან დაქანულმა და თავგაბეჭდილებას ტრევებს, სამშობლოსან დაქანულმა და თავგაბეჭდილებას ტრევები. გებრიელი კონროი ირლანდიაში დარჩილი ჯოისი, თავისი ქვეყნის შვილი, მისთვის მკვდარი. კონროიმი იცის, რომ ევროპისაკენ გამგზავრება იხსნის, მაგრამ სამშობლო უკან ენევა, რათა

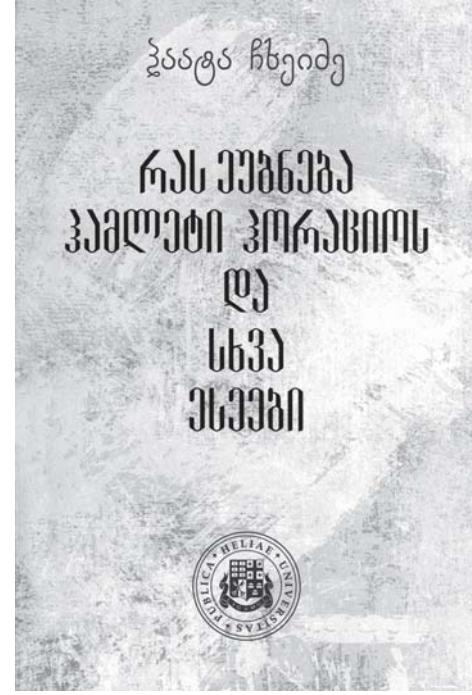
როცა ქეთლინი ჩნდება სოფლებში, ეს იმსა და უბედურებას მოასწავებს, კონსტატირებულია იეიტსის ტრაგიულმშვენიერი პიესი, რომელიც შენიშვნილია პირზე მიმზუხრების მუნიკი ლარის შემობლის სახსნელად (თუ მიემურება იმში, როგორც ქორნილში)...

მისთვის ქეთლინი მიხრწნილი დედაბერი როდი, მშვენიერი ქალნულია, რადგან ასეთია მზერა ღირსეულთა — მათვის სამშობლო მარადი დედა, მარადი სატრფო, მარადი ქალი — გასაფრთხოებულსალაციო, სათავავანო, და არა მოკუდრებული დევლმანი, ისტორიის ყოველ მოსახვეში რომ უნდა მოისროლო, როგორც რა მა დაბრკოლება, თუ რამ სამარცხვის.

მისტიკური ძმობის სავანე“ განდობილთა სულიერი საძმო იყო, სადაც ქეთლინი ნი ჰოულიპოვენი — დედა ირლანდია — ხატად და საფიცრად გაეხადათ,

ნანა კუცია

ირლანდია განცირულების შუაში

მითებს და ლეგენდებს იმისთვის ელაციერებიდნენ, „რათა დარღვეულ სულმანებიათ ნამცეცები ძალის და რჩების.“

უზუსტესია როსტომი ჩხეიძის ული კომენტარი კელტების მიმწერის „ალნიშნულ ბასაცეზე“: „ქარის მანამ იყო, მითებამდე. კელტურმა მოდგმამ ეროვნული თვითმყოფადი ბასაცერაშვილი, ჯულიეტა მჭედლიშვილი“ ან „მასაც უზნა დადმასვლის უამბა“ (ლად იმერლიშვილი), არამედ: „დასავლისაკან გამგზავრების დრო დასდგომა — „მთელს ირლანდიაში თოვდა“...

საით მიდის გებრიელ კონროი?!?

რა თქმა უნდა, დასავლეთისენ, კონახტისაკენ, გრეტას სამშობლოსაკენ — ირლანდიის გულისგულისაკენ, რათა მოკვდეს გრეტასათვის, ირლანდიისთვის.

რასაც გრეტა მიანიშნებს მაიკლ ფარეს სუბრივასასას: „I think he died for me“, ეს სიტყვები ეხმანება იეიტსის პიესის „ქეთლინი ნი ჰოულიპოვენის“ მთავარი პერსონაჟის — ირლანდიის — მარადიული სულის რეპლიკა: „He died for love of me. Many a man has died for love of me.“

გართებული და დახვეწილია პაატა ჩხეიძის კონროი!?

რა თქმა უნდა, დასავლეთისენ, კონახტისაკენ, გრეტას სამშობლოსაკენ — ირლანდიის გულისგულისაკენ, რათა მოკვდეს გრეტასათვის, ირლანდიისთვის.

რასაც გრეტა მიანიშნებს მაიკლ ფარეს საკანადან განვითარება: „I think he died for me“, ეს სიტყვები ეხმანება იეიტსის პიესის „ქეთლინი ნი ჰოულიპოვენის“ მთავარი პერსონაჟის — ირლანდიის — მარადიული სულის რეპლიკა: „He died for love of me. Many a man has died for love of me.“

საით მიდის გებრიელ კონროი!?

რა თქმა უნდა, დასავლეთისენ, კონახტისაკენ, გრეტას სამშობლოსაკენ — ირლანდიის გულისგულისაკენ, რათა მოკვდეს გრეტასათვის, ირლანდიისთვის.

რა თქმა უნდა, დასავლეთისენ, კონახტისაკენ, გრეტას სამშობლოსაკენ — ირლანდიის გულისგულისაკენ, რათა მოკვდეს გრეტასათვის, ირლანდიისთვის.

რა თქმა უნდა, დასავლეთისენ, კონახტისაკენ, გრეტას სამშობლოსაკენ — ირლანდიის გულისგულისაკენ, რათა მოკვდეს გრეტასათვის, ირლანდიისთვის.

რა თქმა უნდა, დასავლეთისენ, კონახტისაკენ, გრეტას სამშობლოსაკენ — ირლანდიის გულისგულისაკენ, რათა მოკვდეს გრეტასათვის, ირლანდიისთვის.

რა თქმა უნდა, დასავლეთისენ, კონახტისაკენ, გრეტას სამშობლოსაკენ — ირლანდიის გულისგულისაკენ, რათა მოკვდეს გრეტასათვის, ირლანდიისთვის.

რა თქმა უნდა, დასავლეთისენ, კონახტი

ზამთრისაინის ესკიზები გაზაფხულის მონაცენებით

...მოდის ზამთარი
და მწვერვალებზე თოვლის ფანტელის
თეთრ კლავიშებს ანვალებს ქარი
და შორით მოაქეს ფიფქების სევდა,
რომ ამ ქალაქში ჩამოარიგოს...

...ო, გაზაფხულის საოცარო გამოღვიძებავ,
საიდან მოხვალ?

ან საიდან მოგვეახლები?
სად ჭიხვინებს შენი რემა ყალყზე შემდგარი?
რომელ ველ-მინდვრებს და მთა-გორებს
ალამაზებ უცხო მხარეში?
რომელ ტყეთა და უღრანთა
კენერობზე ჰქიდია შენი დაფდაფები,
მწვანე ზარები?

...შორეულ მთებზე თოვლის ფიფქების

თეთრ კლავიშებს ანვალებს ქარი...
და ქალაქი — ღამის ნაპირზე მიმდგარი გემი,
გაჩხახებულ კაიტიდან გაჟერებს უკუნს...
იქ კი, შეგნით, საქმიანი ჩანან მგზავრები
და ათასნაირ ბარგს და ბარხანას
აგროვებენ მგზავრობისათვის...

...მრავალი მგზავრი ვერ მიაღწევს
გაზაფხულის მშვენიერ ნაპირს,
ვერ იხილავს ვერასოდეს სხვა ნავსადგურებს...
აქ კი, გემზე,
ამომსვლელთა ახალ-ახალი რიგები დგანან...

...როცა ამ ნაპირს მოვაღწიეთ,
თვემდა მდინარე
და ტკივილიან სულს მალავდა
ყინვის სამოსში...
შეუცნობელი მთების კონტურებს
და უვრცეს მინდვრებს,
ამიქარგულს ცოურ სხივებით,
ჩვენ ვუზოდეთ მაშინ „მამული“
და ეს სიტყვა, როგორც შუქი,
ან როგორც მზე, ყოვლისმომცველი,
ავწევთ ცამდე...
ჩვენ ამ სიტყვაში,
როგორც სახლში შევდივართ დიდი იმედებით,
სევდით, წუხილით,
რომ დაგივანოთ
და დაღლილი მოვითქათ სული,
რომ ამ ზამთრის გრძელ ღამებში,
თოვლში და ბუქში
გავუძლევთ მგზავრებს
და გავიყვანოთ გაზაფხულის ფერად ნაპირზე...

...ო, გაზაფხულის საოცარო გამოღვიძებავ,
საიდან მოხვალ?
ან საიდან მოგვეახლები?
სად ჭიხვინებს შენი რემა ყალყზე შემდგარი?..

...ზამთრის გადაღმა, ჩვენს სიზმრებში,
მთების ფერდოებს
უკვე მოუჩანს ნაკადულების თეთრი წვივები...

...ხოლო იქ, ზევით, ლიქოვის თავზე,
სადაც ქუდისსლა და კარატე ცას შიბჯენიან,
კვლავ ცეოვრობს იყი —
მძლე კოპალ ლახტიანი,
ტყე — კლდეთა მარად მოდარაჯე,
ყოვლის შემძლები,
დევ-ეშმაკთა ელვით მდევარი...

...თოვლის ფიფქების თეთრ კლავიშებს ანვალებს ქარი...
და მინდვრებიდან მოაქეს სევდა
მარტობის, უთვისტომობის,
რომ ამ ქალაქში ჩამოარიგოს...

...ღამის მორიგე მეზოვე აგროვებს ფოთლებს —

ხეებს გამხმარ,
გაცრეცილ ცრემლებს...

ცოცხით აგროვებს
ზამთრისპირის ყვითელ წუხილს

და უცხო ნალველს...

ალარც მას ახსოვს:

ზაფხულის ხვატში

და პროპექტების გაუვალ ბუღლში,
ფოთლების ჩრდილო შეფარებული,
როგორ ელოდა მზის გადასვლას,
სხივთა მილევას...

...ასე ვართ ყველა:

ჩვენ ვივიწყებთ უკვე წინანდელს,
ოღონდაც ახლა, აა, ამ წუთას,
ჩვენი ცხოვრებით ვისიამოვნოთ,
თუნდაც მცირედი სიამოწება
დაგვიჯდეს მთელი წარსულის ფასად...

...ეს მეზოვე ნებივრობდა
ფოთლების ჩრდილში,

ბაღათერ არაბული

დღეს კი ამ ფოთლებს
დაუნანებლად მიხვეტავს ცოცხით,
რომ ბოლოს, ერთად,
ცეცხლს მისცეს ყველა...
ის კი არ იცის, რომ იმ ცეცხლით
თავის მფარველ
ჩრდილს წვავს საწყალი...

...ამოდის მთვარეც —
ზეცის უცვეთი სამკაული,
მაგრამ ვის ახსოვს,
მეოცხებეთა ზარმაცი თვალი
თუ დალანდავს, ისიც დროებით;
არავის სიზმრებს გააღამაზებს,
აღარც მოგზაურო
დასჭირდება გზის მანათობლად
და მგონსნიც არ უმღერებენ სევდიან ლექსებს:
„მთვარეო, მთვარის ნალევო,
დიხშის ჩამოდი მალეო,
დიხშის ირი ქალია,
ერთი მზე, ერთი მთვარეო,
გათენებამდე მელოდე,
გათენდეს, გაიპარეო...“

...თავის გულისსწორს
მთვარეს აღარ შეადარებენ...

...მხოლოდ ძალები
კვლავინდებურად იყეფებენ
მთვარის ნახვისას,
რომ ღამეული სიმარტოვის არ შეეშინდეთ...

...ღამის ბალიშზე თავმიღებულს
სძინავთ პროსპექტებს, სძინავთ ქუჩებს,
სძინავთ კორპუსებს,
სძინავთ ქალებს და მამაკაცებს,
ბავშვებს, მოხუცებს
და ძილსაც სძინავს...
ძილის და სიზმრის ქვეყანაში
გაეგმზავრა მთელი ქალაქი
და ხვალ დილამდე არ დაბრუნდება...
რამდენ საეჭვო რომნების, ცრემლის, ხიფათის
გზებზე მოუწევთ ხეტიალი აღმა და დაღმა,
რამდენ ბაგეთა შეუხებთა უწევთ შეხება,
რამდენ უხილველთ ერთმანეთის მოელით ხილვა...
ო, სიზმრების თავისუფლებავ!..

ბევრჯერ ვყოფილვარ თქვენი ქვეყნის
მგზავრი, სტუმარი

და ბაზალეთის ტბისა ძირას

მეც მიხილავს ოქროს აკვანში მწოლიარე

ოქროს ჭაბუკი!

...მხოლოდ ერთადერთს — მტკვარს არ სძინავს
და ამ ღამები,
როგორც ნერვი ქალაქის შუბლზე,
მხოლოდ ის ფხიზლობს,
ის სწერს, ის ბორგავს
და ჩვენს მაგივრად ის დარაჯობს
ამ მძინარ ქუჩებს,
მხოლოდ ის არის ამ უკუნების,
ამ მდუმარების ფხიზელი თვალი...

რა სევდა მოაქვს? რა ზარს რეკავს?

ან რა ბორკილებს მიაჟღარუნებს?

რა ცრემლით ნამავს

ბნელი ფსკერის მაღალ დარბაზებს?

იქნება ღამის ჭრილობაა მარად მტკივანი,

ან იქნებ სიმი მოცახცახე

და მინდვრები მასზე უკრავენ

სევდიან და უცნობ სიმღერებს?

ოდეს მეგობარს მოელიან შორი ქვეყნიდან

და გადაკარგულთ უცხო მხარეში

უხმობენ მინდვრებს დასაბრუნებლად?

...ღამის პროსპექტიც მდინარეა —

დაწრეტილი, ფსკერამომშრალი,

გუდრონის შლამით გადაგლესილი,

მდინარეა უკვე ჩავლილი,

რიურაჟამდე დადუშებული;

მდინარეებია ეს ქუჩებიც —

მრავალი მგზავრის, ცრემლის, ტკივილის

და მანქანების მღვრიე ტალღების მატარებელი...

...ფსკერამომშრალი მდინარეა ღამის პროსპექტი...

...ო, ქალაქი, რა იქნა შენი სიყმანვილე?

ვრცელი მინდვრო ყვავილოვანი,

ქობაზებით გადაპენტილი...

საით წავიდნენ

წვივდაკანრული მშვენიერი შენი ქალები?..

ვის სასახლებს ამშვენებენ?

ვის ბალლებს ზრდიან... სადიდებოროდ, საბასიანოდ?

ანდაც ვაჟები სად გადიხსაფრნენ?

ვაჟებიცით სახელგანთქმული!

ვის სპას მისდევენ არარსებულ ქვეყნებისაკენ?

ვის ბედაურებს მიაგლვებენ

ამ ღამეულ ბინდის გადაღმა?

რა იქნა შენი სიხარული? შენი წუხილი?

რა იქნა შენი სიყმანვილე?

ვრცელი მინდვრო ყვავილოვანი...

...კვლავ თეთრ კლავიშებს აწვალებს ქარი...

და ფიფქების მკრთალი ციაგით

ავსილია ტაძარი — სივრცე...

ეს ორი დღეა თოვლის ფიფქები

ანათებები დაბინდულ ზეცას

და უკუნეთის გუმბათებში

მტრედებივით ათევენ ღამეს...

...ო, გაზაფხულის

საოცარო გამოღვიძებავ,

საიდან მოხვალ?

არღუნის ხეობაში წამოშლილმა ნისლებმა მასისმალლამდე სდიეს ანატორელ ქუჯეგს, მწვერვალიდან წისლები ღრუბლებს აედევნენ და ხევსური მარტო დატოვეს საკუთარ ფიქრებთან. ქუჯეგი ი ამაოდ ცდილობდა ნაბისზე აშლილი ფიქრებს. ნისლივით გაფართვებს.

ალიონის მზემ წაკერძობლები დაიფერთხა ღრუბლები მიჯრილ ხევსურეთის მაღლობებზე და ფარაც გაიშალა, გაფიმა, გადიდა, სისხამის ნისლივით გადევრა საძოვრებს. იჯდა და უყურებდა ქუჯეგი ღრუბლების ცხვრებთან მეტოქებას, რომელიც ყოველწლიურად იცვლიდნენ ფორმას — მლიდნენ და ხატავდნენ, შლიდნენ და ხატავდნენ თეთრ, უზარმაზან სურათებს — ყველა მათგან ნაბისი იყო, თეთრი ნაბისი. მხოლოდ ხევსურ მწყემსებს შეუძლიათ ღრუბლებისა და ცხვრის ფარის მოხატულ სურათებში სწორფერის სახის ამოკითხვა, რადგან დედამინის ზურგზე მხოლოდ ხევსურმა მწყემსებმა იციან სწორფერული სიყვარული, სწორედ მათ გულებზე გადის ის საცალფეხო, სახიფათო, სავაჟუაცო ბილიკი, „სწორს“ და „ფერს“ ერთმანეთისაგან რომ ყოფს. ქუჯეგიც დიდი ვაჟუაცობით მიუყვებოდა ამ „ფერს“ შორის მიმავალ გზას, მიუყვებოდა და ვაკა ამ მიყოლას — სწვავდა, სჭამად, სიკვდილს უქადა უცნაური არჩევანი, რომელიც თავად ირჩევს კაცას თუ ქალს; სწორედ ასე, მოვა ეს რჯულის სახალი, მოვა, აგირჩევს და შემოგახებს „ვიდინათ“. შენც უნდა იარო, სახამ ცხოვრება გაგიჭრის სამარეს, სადაც ჩაიტან ამ უწინარ დამდას — „სწორფორაბას“, რომელიც ყველა ხევსურს ატყარის გულზე, რომელსაც ვერ შლის ვერც წარმოადგინოს, ვერც ცოლის და ვერც შელის სიყვარული.

დაშვენენ ციდინ ღრუბლებთან ნანანლარი ნისლები. შემოიძარცვა მზემ სააღდგომო კერცხისფერი, გაღიავდა უკვდავასავით, გაყვითლდა და მწვერვალს იქეთ დაეშვა. გაშლილი ფარა შეიკრა, შემჭიდროვდა, დაპატარავდა და მთვარესავით დამრგვალებული, ნეღა დაგვირდა ხეობაში. მბაკუნობდნენ ცხვრები, მიაქცინებოდნენ დინგდაეჭილი ძარღის პატარა, ძირა და დაჭრილ კუდებს, მიომღერდოდა ქუჯეგი და ბანს აძლევდნენ მთები.

შემგლისვერებულზე დაპინავა საქონელი ხევსურმა, ხელ-პირი დაიპანა, თავი მოინესრიგა, ნაწრელიანი პერანგი გადაიცვა და მუცოსნებას აუყვა.

იდგა და ელოდა... მხოლოდ ხევსურის ქალებმა იციან ასეთი ლოდინი, სალი და უძრავი, უჟამდროობა, რომ ეთქმის მათ გარიდებულ ძარაობას. მხოლოდ სწორფერის მომღერდობის ერთგული ქალს შეუძლია იყოს ასეთი პარადექსული — იდგეს და ხედავდე, როგორ მოძრაობა, როგორ არ ცხრება, როგორ ბობიერობა...

ლამაზი იყო ნაბისი, მთელ ხევსურეთს რომ ეყოფოდა მისი ქალური სილამაზე, ისეთი ლამაზი. მაღალი, ნეონ-ვრილი ტანი ჰერნდა ნაბისის, თითები ფეხებივით გრძელი და სწორი, მხრები იდნავ ფართე და გამართული, მკლავები თხელი და ქალური, კისერი მაღალი და დაბარღული, სახე ხორცილისერი და გამხდარი, ცხვირი პატარა და შეუმჩნევლად კეხიანი, ტუჩები დიდი და მკერდივით სავსე, წითელი როგორც ქალწლის კერტები და იშვიათად მზიუმებინდისფერი, როგორც ხალა მარჯვნები ლოყაზე. ლამაზი თვალები ჰერნდა ნაბისის, მთელი სამყაროს სილამაზეს, რომ ეყოფოდა ისეთი ლამაზი, ჭიუხივით მაღალი და ქარავით ღრება, ზოგჯერ კატაშა და კარილა, როგორც ტბა აბულებაურისა. ამორალობივით გაღიავდა სილამაზე სილამაზე, რომ ეს გრძნობა რჯულზე ძვირად ულირდათ... თემიდან გაცემვა და ახალი (ცხოვრების დაწყება) გადაწყვიტეს სწორფერის მისთვის კისერის...

მიახლოვებისთანავე ჩაიკრა ქუჯეგმა ნაბისი. გარკვევით ესმოდათ ერთმანეთის გულის ხმა ხევსურებს. დიდისანს იდგნენ ასე, უსიტყვიდ, მკერდიმენებული, ერთმანეთის ცეცხლში გადამოსალი და ველული, ტრფობით გადარეული და უუფლებინი... ქალის ვერდები სეტყვის მარჯვნებისთვის და მოკერდილი სწორფერის მისთვის დამილი. გულის შემძრელი კისერის იციან ასეთები კისერის მისთვის და აშლილი სამდიმარს ესწავლებინობაში და ფიქრების სწორფერის მისთვის კისერის...

ხვიჩა ყალაბეგაშვილი

თეთრი ნაბისი

ჯერ კაცის პერანგი დაეცა დეკანზე, მერე ქალის ქოქლო, ბოლოს კი თავად წყვილმაც ჩაიჩინება სიმწვენეში ზმორებითა და ცაცახით. დეკას თეთრი ყვავილები უფერული გახდნენ ნაბისის მერიდის ქათქათში. ქუჯეგმა ძლიერ ხელის შტევნებში მოიქცია სწორფერის მკვრივი ძუცვები და უცხლებელ გულზე, დაცახრა კუნელისფერ კერტებს... გახშირდა, წყვილის სუნთქვა... დაწილდა მათი თვალები... დაიბერა მათი ძარღვები...

დაიგუგუნა რჯულის ხმამ ქუჯეგში, დაიხუცლა ნესის ექმონ ხევსურში და ერთიანად გადათქერა ამოდენაზე ასვეტილის დასვეტილი ფრინველი...

ამ ამბავმა ნალაციცარი იმედის ნაპერნკალიც ჩაუქრო ნაბისის და თავადაც ჩაერთო. წანდათან ნაწყვეტ-ნაწყვეტ შესიტყვდნენ და ხელთავიდან შეეჩინებული ერთურთს.

მიდიოდა ქუჯეგი სახლისკენ მარტო, დამიმებული გულით და სწორფერის ნაჩრეარი საზამთრო წინდებით.

მიდიოდა ნაბისი სახლში მარტო დამიმებული გულით და სწორფერისგან დასუსხული ბაგებით.

...ღვარად ჩაინდარი სიმუშილისთვის ესტანს უტყვად ისხდნენ, მზერას უმაღავდენ ერთმანეთის. თანდათან ნაწყვეტ-ნაწყვეტ შესიტყვდნენ და ხელთავიდან შეეჩინებული ერთურთს.

მიდიოდა ქუჯეგი სახლისკენ მარტო, დამიმებული გულით და სწორფერის ნაბისის და თავადაც ჩაერთო.

ორ-სამ კვირაში ბრძოლიდან დაპრუნებულთა მდგომარეობა დამიმიდა — ბოდავდნენ, მზერას უმაღავდენ ერთმანეთის. თანდათან ნაწყვეტ-ნაწყვეტ შესიტყვდნენ და ხელთავიდან შეეჩინებული ერთურთს.

მიდიოდა ქუჯეგმა სახლისკენ მარტო, დამიმებული გულით და სწორფერის ნაბისის და თავადაც ბაგებით.

...ღვარად ჩაინდარი სიმუშილისთვის ესტანს უტყვად ისხდნენ, მაგრა კაციანი, მიმოიდნებით შავი კაციანი, მაგრა კაციანი ნაბისის და თავადაც ბაგებით. ბერთი თვის შემდეგ ნაბისის მარტო დამიმებული გულით და სწორფერის ნაბისის და თავადაც ბაგებით.

...ერთი თვის შემდეგ ნაბისის მარტო დამიმებული გულით და სწორფერის ნაბისის და თავადაც ბაგებით.

ამ ამბავმა ნალაციცარი იმედის ნაპერნკალიც ჩაუქრო ნაბისის და თავადაც ბაგებით.

მიდიოდა ქუჯეგმა სახლისკენ მარტო, დამიმებული გულით და სწორფერის ნაბისის და თავადაც ბაგებით.

...ერთი თვის შემდეგ ნაბისის მარტო დამიმებული გულით და სწორფერის ნაბისის და თავადაც ბაგებით.

...ერთი თვის შემდეგ ნაბისის მარტო დამიმებული გულით და სწორფერის ნაბისის და თავადაც ბაგებით.

...ერთი თვის შემდეგ ნაბისის მარტო დამიმებული გულით და სწორფერის ნაბისის და თავადაც ბაგებით.

...ერთი თვის შემდეგ ნაბისის მარტო დამიმებული გულით და სწორფერის ნაბისის და თავადაც ბაგებით.

...ერთი თვის შემდეგ ნაბისის მარტო დამიმებული გულით და სწორფერის ნაბისის და თავადაც ბაგებით.

...ერთი თვის შემდეგ ნაბისის მარტო დამიმებული გულით და სწორფერის ნაბისის და თავადაც ბაგებით.

...ერთი თვის შემდეგ ნაბისის მარტო დამიმებული გულით და სწორფერის ნაბისის და თავადაც ბაგებით.

...ერთი თვის შემდეგ ნაბისის მარტო დამიმებული გულით და სწორფერის ნაბისის და თავადაც ბაგებით.

...ერთი თვის შემდეგ ნაბისის მარტო დამიმებული გულით და სწორფერის ნაბისის და თავადაც ბაგებით.

...ერთი თვის შემდეგ ნაბისის მარტო დამიმებული გულით და სწორფერის ნაბისის და თავადაც ბაგებით.

...ერთი თვის შემდეგ ნაბისის მარტო დამიმებული გულით და სწორფერის ნაბისის და თავადაც ბაგებით.

...ერთი თვის შემდეგ ნაბისის მარტო დამიმებული გულით და სწორფერის ნაბისის და თავადაც ბაგებით.

...ერთი თვის შემდეგ ნაბისის მარტო დამიმებული გულით და სწორფერის ნაბისის და თავადაც ბაგებით.

...ერთი თვის შემდეგ ნაბისის მარტო დამიმებული გულით და სწორფერის ნაბისის და თავადაც ბაგებით.

...ერთი თვის შემდეგ ნაბისის მარ

— არაფი —

ლელა სამნიაშვილი

„ლელა სამნიაშვილი თანამედროვე ქართული პოეზიის ერთ-ერთი ყველაზე სტანდილური და გამორჩეული სახეა. მისი პოეზია განსაკუთრებული სიზუსტითა და სიმკაცრით, პოეტური ხმა კი ორიგინალური ყდერადობით გამოირჩევა“ — ასეთი ზუსტი შეფასება-ანოტაცია ერთვის პოეტის ბოლო წიგნს — „ლოცვა აბსტრაქციად“, რომელიც „ინტელექტმა“ 2015 წელს გამოსცა და ლიტერატურულ კონკრეტზე „საბა“ წლის საუკეთესო პოეტური კრებულის ნომინანტად დასახელდა.

ლელას და მის მეულეებს, პოეტ რეზოგეთიაშვილს ნედების წინათ, ახალგახსნილ მნერალთა სახლში მათი პოეზიის საღმოზე შევხდი. ზაფხული იყო, ძალიან ცოტანი ვიყავით მსმენელები — საგანგებოდ არავისთვის ვეიტევამსო, ცოლ-ქმარმა. შვილთან ერთად მივიღები. ლელა კითხულობდა თავის ლექსებს, რეზო კი პატარა გოგონას ართობდა, რომ არ ეხმაურა. შემდეგ რეზო იწყებდა და ბავშვს ლელა უკლიდა. მყუდრო, ოჯახურ და იმავე დროს, ძალიან შემოქმედებითი გარემო იყო. შთაბეჭდილებებით სავსე წამოვდიდი მათ, ერთმანეთისგან საოცრად განსხვავებული პოეზიის მოსმენით. თუმცა რაღაც მაინც ჰქონდა იმ ლექსებს საერთო.

— როგორც ვიცი, ლიტერატურულ პერიოდიკაში ლექსებისა და თარგმანების გამარჯვებულია. გამოცემული აქვს ხუთი კრებული: „ფოტო-აბები“, „გველის წელიანი“, „მუდმივი ტატუ“, „ფრაქტალუბი“ და „ლოცვა აბსტრაქციად“. როგორც ინგლისური ენის სპეციალისტმა, თარგმნა სილვია პლათის ლექსები ქართულად, ასევე — „ზარფუხი“ და ვირჯინია ვულფის „საკუთარი ოთახი“.

სრულიად სტრიქიურად შევიტანე საბუთები უცხო ენათა უნივერსიტეტში ინგლისური ენის განყოფილებაზე და ფაკულტეტი ალარც შემიცვლია. მივხვდი, რომ ენის ცოდნა ბევრ რამეში დამეხმარებოდა. დამეხმარა კიდეც — სინერონული თარგმნის განყოფილების დამთავრების შემდეგ გაცვლით პროგრამით ჯერ კალიფორ-

ნიაში — თევნები — შოთაოთაშვილი,

ზვიად რატიანი, რეზო გეთიაშვილი, მაია სარიშვილი, გიორგი ლობუანიძე... სულ მაინტერესებს — რატომ მოხდა სწორედ პოეზიაში, თითქოს ძალიან „არაპოეტურ“ დროში, ასეთი გარღვევა, ამოფრქვევა. გახსოვთ ის ნებები, როგორ იწყებით?

— წერა, უფრო სწორად, „ლექსების გამოგონება“ ძალიან ადრე დავიწყებ. ბებიამ და პაპამ წამაქეზეს, როგორც ხდება ხოლმე. ბევრს მიკითხავდნენ და ჩემი სურვილიც, რამე გამომეგონებინა, მგონი, აქედან მოდის. მაშინ წერა-კითხვა არ ვიციდი და ისინი ინერდნენ ჩემს „ლექსებს“. მერე ამას, უბრალოდ, მივეჩივე. ბავშვობა გორში გავატარე და სკოლის პერიოდშივე ლიტერატურულ პერიოდი კაში იძექდებოდა ჩემი ლექსები და თარგმანები. თარგმნა სულ შემთხვევით დავიწყებ — მაშინ რესპუბლიკური ოლიმპიადები ტარდებოდა სხვადასხვა საგანმი და ინგლისურის მასანაშვილმა მთხოვგა, თარგმნა მეცადა. ბაირონისა და შელის ლექსები ვთარგმნე და ბევრმა მიიჩნია, რომ გამომივიდა. თან, ჩემთვის ეს სახალისო და მარტივი პროცესი იყო და სწორედ ამის შემდეგ გადავწყვიტე, როცა კი რამე განსაკუთრებულად მომენტობრივად, მეთარგმნა. სკოლაში ტექნიკური საგნები ძალიან მიყვარდა და არასდროს მიფიქრია, რომ მომავალში წერა ან მთარგმნებობა ჩემი საკუთარი და სკოლის პერიოდშივე ლიტერატურულ პერიოდი კაში იძექდებოდა ჩემი ლექსები და თარგმანები. თარგმნა ბავშვობაში პოეზიაში დაფიქსირდა და თამაშით დავიწყებ. იქცა. 90-იანი წლებს რაც შევხება, სწორედ ეს პერიოდი დაემთხვევა და მეტად იძექდებოდა ბევრი რამე — რეზო წიგნის შემდეგ გაცვლითი პროგრამით ჯერ კალიფორნიაში და არასდროს მარტივი ტარდებოდა საბუთები — შოთაოთაშვილი, ზვიად რატიანი, რეზო გეთიაშვილი, მაია სარიშვილი, გიორგი ლობუანიძე... სულ მაინტერესებს — რატომ მოხდა სწორედ პოეზიაში, თითქოს ძალიან „არაპოეტურ“ დროში, ასეთი გარღვევა, ამოფრქვევა. გახსოვთ ის ნებები, როგორ იწყებით?

— წერა, უფრო სწორად, „ლექსების გამოგონება“ ძალიან ადრე დავიწყებ. ბებიამ და პაპამ წამაქეზეს, როგორც ხდება ხოლმე. ბევრს მიკითხავდნენ და ჩემი სურვილიც, რამე გამომეგონებინა, მგონი, აქედან მოდის. მაშინ წერა-კითხვა არ ვიციდი და ისინი ინერდნენ ჩემს „ლექსებს“. მერე ამას, უბრალოდ, მივეჩივე. ბავშვობა გორში გავატარე და სკოლის პერიოდშივე ლიტერატურულ პერიოდი კაში იძექდებოდა ჩემი ლექსები და თარგმანები. ბავშვობაში პოეზიაში დაფიქსირდა და თამაშით დავიწყებ. იქცა. 90-იანი წლებს რაც შევხება, სწორედ ეს პერიოდი დაემთხვევა და მეტად იძექდებოდა ბევრი რამე — რეზო წიგნის შემდეგ გაცვლითი პროგრამით ჯერ კალიფორნიაში და არასდროს მარტივი ტარდებოდა საბუთები — შოთაოთაშვილი, ზვიად რატიანი, რეზო გეთიაშვილი, მაია სარიშვილი, გიორგი ლობუანიძე... სულ მაინტერესებს — რატომ მოხდა სწორედ პოეზიაში, თითქოს ძალიან „არაპოეტურ“ დროში, ასეთი გარღვევა, ამოფრქვევა. გახსოვთ ის ნებები, როგორ იწყებით?

— წერა, უფრო სწორად, „ლექსების გამოგონება“ ძალიან ადრე დავიწყებ. ბებიამ და პაპამ წამაქეზეს, როგორც ხდება ხოლმე. ბევრს მიკითხავდნენ და ჩემი სურვილიც, რამე გამომეგონებინა, მგონი, აქედან მოდის. მაშინ წერა-კითხვა არ ვიციდი და ისინი ინერდნენ ჩემს „ლექსებს“. მერე ამას, უბრალოდ, მივეჩივე. ბავშვობა გორში გავატარე და სკოლის პერიოდშივე ლიტერატურულ პერიოდი კაში იძექდებოდა ჩემი ლექსები და თარგმანები. ბავშვობაში პოეზიაში დაფიქსირდა და თამაშით დავიწყებ. იქცა. 90-იანი წლებს რაც შევხება, სწორედ ეს პერიოდი დაემთხვევა და მეტად იძექდებოდა ბევრი რამე — რეზო წიგნის შემდეგ გაცვლითი პროგრამით ჯერ კალიფორნიაში და არასდროს მარტივი ტარდებოდა საბუთები — შოთაოთაშვილი, ზვიად რატიანი, რეზო გეთიაშვილი, მაია სარიშვილი, გიორგი ლობუანიძე... სულ მაინტერესებს — რატომ მოხდა სწორედ პოეზიაში, თითქოს ძალიან „არაპოეტურ“ დროში, ასეთი გარღვევა, ამოფრქვევა. გახსოვთ ის ნებები, როგორ იწყებით?

— წერა, უფრო სწორად, „ლექსების გამოგონება“ ძალიან ადრე დავიწყებ. ბებიამ და პაპამ წამაქეზეს, როგორც ხდება ხოლმე. ბევრს მიკითხავდნენ და ჩემი სურვილიც, რამე გამომეგონებინა, მგონი, აქედან მოდის. მაშინ წერა-კითხვა არ ვიციდი და ისინი ინერდნენ ჩემს „ლექსებს“. მერე ამას, უბრალოდ, მივეჩივე. ბავშვობა გორში გავატარე და სკოლის პერიოდშივე ლიტერატურულ პერიოდი კაში იძექდებოდა ჩემი ლექსები და თარგმანები. ბავშვობაში პოეზიაში დაფიქსირდა და თამაშით დავიწყებ. იქცა. 90-იანი წლებს რაც შევხება, სწორედ ეს პერიოდი დაემთხვევა და მეტად იძექდებოდა ბევრი რამე — რეზო წიგნის შემდეგ გაცვლითი პროგრამით ჯერ კალიფორნიაში და არასდროს მარტივი ტარდებოდა საბუთები — შოთაოთაშვილი, ზვიად რატიანი, რეზო გეთიაშვილი, მაია სარიშვილი, გიორგი ლობუანიძე... სულ მაინტერესებს — რატომ მოხდა სწორედ პოეზიაში, თითქოს ძალიან „არაპოეტურ“ დროში, ასეთი გარღვევა, ამოფრქვევა. გახსოვთ ის ნებები, როგორ იწყებით?

— წერა, უფრო სწორად, „ლექსების გამოგონება“ ძალიან ადრე დავიწყებ. ბებიამ და პაპამ წამაქეზეს, როგორც ხდება ხოლმე. ბევრს მიკითხავდნენ და ჩემი სურვილიც, რამე გამომეგონებინა, მგონი, აქედან მოდის. მაშინ წერა-კითხვა არ ვიციდი და ისინი ინერდნენ ჩემს „ლექსებს“. მერე ამას, უბრალოდ, მივეჩივე. ბავშვობა გორში გავატარე და სკოლის პერიოდშივე ლიტერატურულ პერიოდი კაში იძექდებოდა ჩემი ლექსები და თარგმანები. ბავშვობაში პოეზიაში დაფიქსირდა და თამაშით დავიწყებ. იქცა. 90-იანი წლებს რაც შევხება, სწორედ ეს პერიოდი დაემთხვევა და მეტად იძექდებოდა ბევრი რამე — რეზო წიგნის შემდეგ გაცვლითი პროგრამით ჯერ კალიფორნიაში და არასდროს მარტივი ტარდებოდა საბუთები — შოთაოთაშვილი, ზვიად რატიანი, რეზო გეთიაშვილი, მაია სარიშვილი, გიორგი ლობუანიძე... სულ მაინტერესებს — რატომ მოხდა სწორედ პოეზიაში, თითქოს ძალიან „არაპოეტურ“ დროში, ასეთი გარღვევა, ამოფრქვევა. გახსოვთ ის ნებები, როგორ იწყებით?

— წერა, უფრო სწორად, „ლექსების გამოგონება“ ძალიან ადრე დავიწყებ. ბებიამ და პაპამ წამაქეზეს, როგორც ხდება ხოლმე. ბევრს მიკითხავდნენ და ჩემი სურვილიც, რამე გამომეგონებინა, მგონი, აქედან მოდის. მაშინ წერა-კითხვა არ ვიციდი და ისინი ინერდნენ ჩემს „ლექსებს“. მერე ამას, უბრალოდ, მივეჩივე. ბავშვობა გორში გავატარე და სკოლის პერიოდშივე ლიტერატურულ პერიოდი კაში იძექდებოდა ჩემი ლექსები და თარგმანები. ბავშვობაში პოეზიაში დაფიქსირდა და თამაშით დავიწყებ. იქცა. 90-იანი წლებს რაც შევხება, სწორედ ეს პერიოდი დაემთხვევა და მეტად იძექდებოდა ბევრი რამე — რეზო წიგნის შემდეგ გაცვლითი პროგრამით ჯერ კალიფორნიაში და არასდროს მარტივი ტა

მერალი

ზეიად კვარაცხელია

არანაკლებ დატვირთულია მისი, როგორც მნიშვნელის, პიოგრაფია. აქტიურად თან-ამშრომლობს პერიოდულ გამოცემებთან და აქვეყნებს ნოველებს, მინიატურებს, მხატვრულ-დოკუმენტურ თხზულებებს. სხვადასხვა დროს გამოსცა წიგნები: „მარჯვენა“ (2005), „ქარაგმა“ (2006), „ჰაე“ (2008), „ილია სამეგრელოშვი“ (2009), „ყიფლი-ბანდი“ (2011), „ფორმა №100“ (2013).

2014 წელს ლიტერატურული პრემია „საბა“ ნომინაციაში წლის საუკეთესო რომანი სწორედ „ფორმა №100“-ისთვის მიენიჭა.

ზვიად კვარაცხელია მწერლობასა და საგამომცემლო საქმიანობაზე გვესაუბრება.

— თქვენს ბიოგრაფიულ მონაცემებს გადავხედე და იურიდიულ ფაკულტეტზე სწავლას თუ არ ჩავთვლით, მთელი თქვენი საქმიანობა საგამომცემლო საქმეს, ლიტერატურას, მწერლობას უკავშირდება. ამ თქვენს არჩევანზე მიამძღო.

— შეიძლება ითქვას, რომ ეს არჩევან-იც არ ყოფილი. იურიდიულ ფაკულტეტზე სწავლის პერიოდშივე მივხვდი, რომ იმ მი-მართულებით სწავლასა და მუშაობას არ გავაგრძელებდი — ლიტერატურა და ყვე-ლაფერი მასთან დაკავშირებული უფრო მიზიდავდა, იქ უფრო გხედავდი ჩემს თავს. ეს, ცხადია, ადვილად არ მომხდარა. ასეთ დროს უამრავ ყოფით მიზეზს უნდა ან-გარიშს, მაგრამ საზოგადოებრივ ჟურნალ „პრემიერში“ გატარებული ერთი წელი დამესმირა, საბოლოოდ ჩამოყალიბებუ-ლიყავი, რა მსურდა: მაგისტრატურაზე ჩაბარება სამართალმცოდნეობის მიმა-რთულებით თუ ნაკლებად პრაქტიკული, ცოტათი იდეალისტური, თუმცა ჩემთვის უფრო სასურველი საქმის კეთება.

— საგამომცემლო სფეროში დიდი გამოცდილება დაგიგროვდათ, „ინტელექტუალიც“ და „არტანუჯიც“ ძალიან აქტიურად მუშაობდნ, სიახლეები მათგან მკითხველს არ აკლია. მჭიდროდ თანამშრომლობთ უცხოელ კოლეგებთანაც. როგორ ფიქრობთ, რა სჭირდება თანამედროვე გამომცემლობას წარმატებისთვის?

— რა სჭირდება? ალბათ ფული, პროფესიონალები და მიზანდასახული მუშაობა. და კიდევ ის, რომ ხელისუფლება ნაკლებად ერეოდეს კერძო სექტორში, ერთხელაც, როგორმე შეელიოს ამ ვწებას და ბიზნესს თავისუფალი განვითარების საშუალება მისცეს. სხვანაირად ეს სფერო მხოლოდ რომანტიკოსებისა და იდეალისტების თავშესაფრად დარჩება და ვერ ჩამოყალიბდება მძღვანელ, კონკურენტუნარიან, ანგარიშგასაწევ ინსტიტუტად. კარგი წიგნის გამოკვეთი ინრაგად საპასუხისმგებლო

„ინტელექტი“ და „არტანუკი“ ორი და-
მოუკიდებელი გამომცემლობაა და ორივე
ერთნაირად ცდილობს ახალი, საინტერესო
და მრავალფეროვანი გამოცემებით
დაამახსოვროს მკითხველს თავი. მხატ-
ვრული ლიტერატურა — ორიგინალურიც
და თარგმნილიც, კლასიკურიც და თან-
ამედროვეც, დოკუმენტური პროზა,
სამეცნიერო-პოპულარული ნაშრომები,
ავტობიოგრაფიული რომანები, უამრავი
საგამომცემლო პროექტი და სერია — ამ
ყველაფრის ძრობაზე პროფესიონ-

ალების გუნდი მუშაობს.

ძლებოდა კიდევ ახალი, მანამდე შეუჩრჩი-
ეველი და მიუკვლეველი დარჩენილიყო,
მაგრამ გრიგოლ რობაქიძის გერმანულე-
ნოვან ესეებს მაღვევ მოჰყვა სამი რომანი,
რომელიც მხოლოდ ორიგინალის ფრაგ-
მენტებად იყო ცნობილი ქართველი მკითხ-
ველისთვის. თითქმის ყველა უანრის ნიმუში-
მა მოყარა აშ სერიაში თავი — პროზაზ,
კრიტიკა-ესეისტიკამ, ეპისტოლურმა
მემკვიდრეობამ...

განსაკუთრებით მინდა, ალვინშნო ამ პროექტების მონაწილეთა — მწერლების, მთარგმნელების, ამა თუ იმ ავტორის მემკვიდრეების — საგამომცემლო ჯგუფის თითოეული წევრის დამსახურება. მათი თანადგომის გარეშე იდეები იდეებად დარჩებოდა.

— որո՞ց ամոնթցեմլոնքիս մտացարո՞ւց-
դայիտորոնքա ոռլո՞ւ և յմց առ արօն, բռ-
գութեա նշան?

— გვიან ლამით. ვცდილობ, დაღლილი
არ ვიყო და სიმშვიდე შევინარჩუნო, რად-
გან უძილობა და აფორიაქებულ მდგომარ-
ეობაში წერა არ ვარგა: ამ დროს პერსონა-
ჟები იოლად ექცევიან ავტორის განცდე-
ბისა და შთაბეჭდილებების გავლენის ქვეშ,
მე კი პირიქით მგონია — ავტორი უნდა
აპყვეს პერსონაჟებს, თავ-თავიანთი ენა და
ქცევა უნდა შეუნარჩუნოს.

ერთი უცხაური ჩვევა მაქსის: ცარიელ,
ამოუგსებ ადგილებს ვუპრუნდები ხოლმე
ბლოკნოტებში და ვავსებ. ეს არ არის სუფ-
თა ქაღალდის შიში — უძრალოდ ძველი,
განვლოლი თარიღებისა და იმ დღეს განხ-
ორციელებული თუ განუხორციელებული
საქმეების თვალიერება მსამაზონებს. სურ-
ვილი მიჩნდება, მინანერები გავაკეთო და
ზედ მივაყოლო იმ დღეების გიუჟურ ტემპში
ჩაუნიშავი რაიმე ამბავიც, რომელიც
ახლა უფრო დაწმენდილია. ზოგჯერ ხელს
ჩავიქწევ ხოლმე. ზოგი ამბავი ისეთია, გამ-
ოვარითაბეჭდი. ზოგს ჭაობადისისთვის ვარ

კუმუნისტები, ასევე უძლებდისცხოვები კუმ
ვიმეტებ. ძალიან ძნელია: თუ მოყვები,
„სურამის ციხის“ იმ ცნობილი პერსონაჟები-
თ, ბევრი ადამიანი უნდა „ჩააშენო“,
არავინ დაზოგო, არავინ შეიბრალო.
ემოცია რომ დაინმინდება, ამის გაკეთება
ჭირს. იმ ნუთას, ცხელ გულზე კი ვის მო-
ერიდები. თუმცა, შემდეგ დრო რომ გავა,
ლმობიერი ხდები და სიფიცხეს სიმშვიდე
სძლევს. მეორე მხრივ, ეს წამგებიანია
მწერლისათვის — რაციონალურობა
ძალზე პირობითი რამეა და ლიტერატუ-
რას ვერ მიუდგება...
— ეკვსი წიგნის ავტორი ხართ,

მოთხოვთ კრებულებისა და რომანის. რამდენად ხედავთ სხვაობას თქვენს უასეულოთა მნ-14 გვარობა

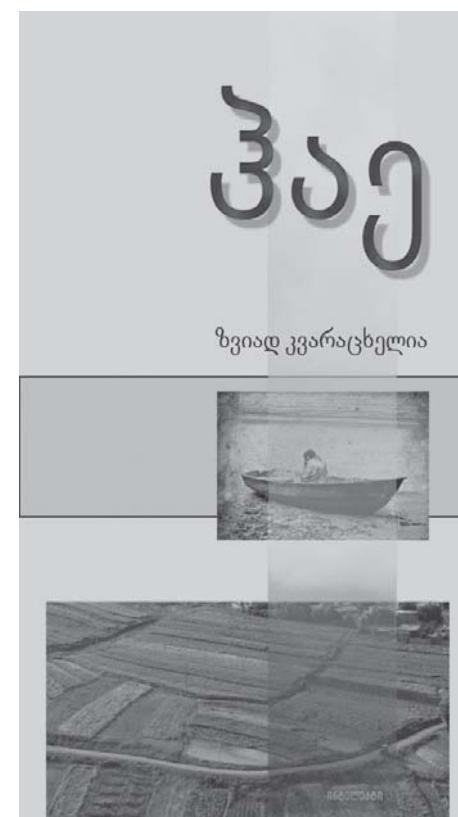
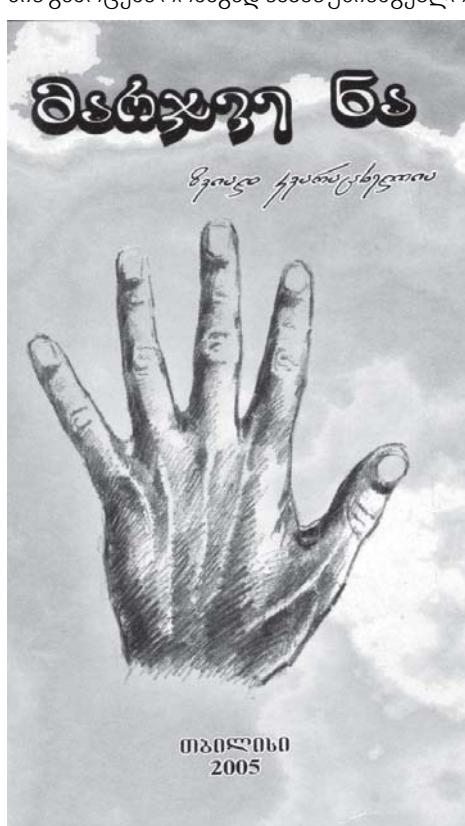
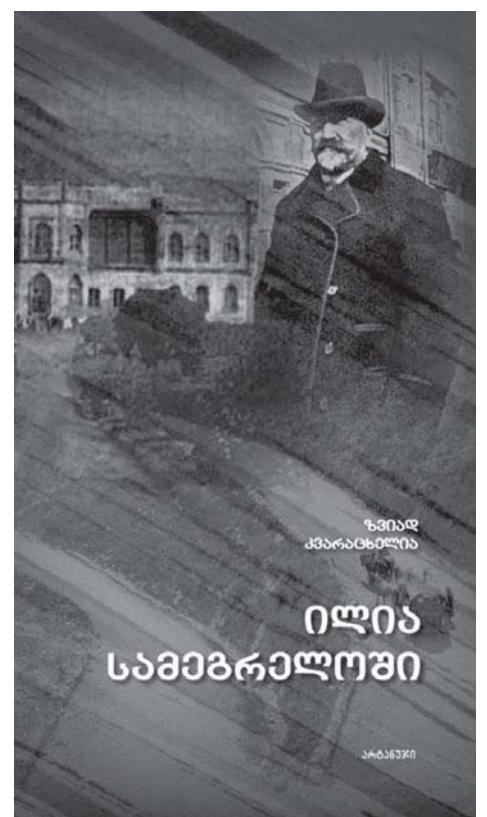

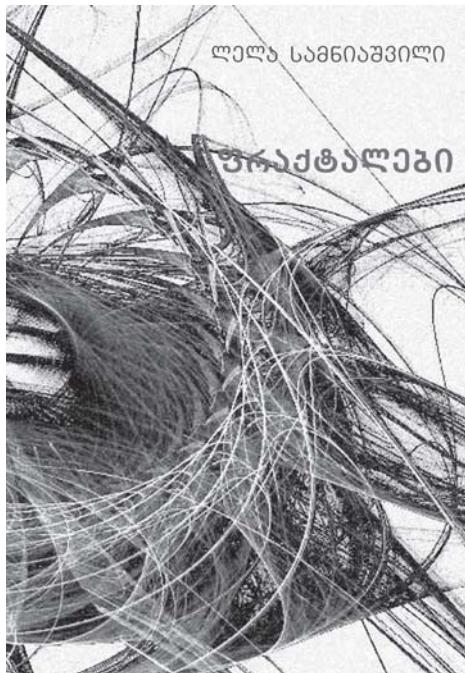
” შაბათ- პარენტული 300ზაღვისი ”

ლის დიდი დაპრუნება შედგა, ძალზე
მნიშვნელოვანი საქმე ითავა თქვენმა გა-
მომცემლობამ და წარმატებითაც
გაართვა თავი.

— დიდი მაღლობა ასეთი შეფასების
სთვის. ყალბი თავმდაბლობის გარეშე ვი-
ტყვი, რომ ადვილი ნამდვილად არ იყო:
ზოგიერთი პროექტი ერთმანეთის
პარალელურად კეთდებოდა და დღის გან-
მავლობაში თუ მიხეილ ჯავახიშვილის
ჩანაწერებს ვამზადებდით სტამბისთვის,
საღამოს შეიძლება ზღაპან იქრაპიმოვი-
ჩის ავტობიოგრაფიული წიგნის დაკაბა-
დონება დაგვეწყო.
როგორც სარია უკნობი გრიგოლ რობა-

ქიდის „გამოცემაზე დაინტერ საჯაროდ
საუბარი, ბევრს გაუჩინდა ეჭვი, რა შეი-

ლელა სამნიაშვილი:

„ცრულნების სათავე ცუდი განათლება“

ପାଦାର୍ଥଜ୍ଞଙ୍କ

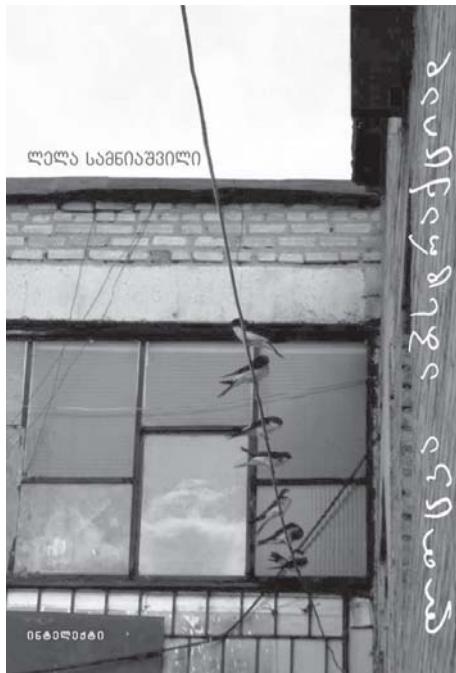
რომელიც ქალების პრობლემებზე
მუშაობდა. გამოცემა მცირეტირაჟიანი
იყო და ფართო მკითხველამდე, მგონი,
უფრო შარშან, „დიოგენეს“ მიერ ხელა-
ლა გამოცემული ეგზემპლარით მივიღა. ამ
კრებულით და ნაწილობრივ, პოეზიითაც,
პლათო ფემინისტ ავტორად ითვლება.
ჩემთვის ის ამ კუთხითაც ძალიას საინ-
ტერესო იყო, თუმცა, უპირველესად, მხ-
ატვრული თავისებურებების გამო ავირ-
ჩიე. „არილში“ ნლების განმავლობაში ვა-
კევყნებდი თარგმანებს ინგლისურნოვანი
პროზიდან და პოეზიდან და თითქმის ყვე-
ლა შემთხვევაში თვითონ ვირჩევდი ტე-
ქსტებს. ვთარგმნიდი ემილი დიკინსონს,
თომას ვულფს, სალმან რუშიძის, ჯონ აპ-
დაიკს, იზაბელ ალენდეს, ტედ კიუზს. ვირ-
ჯინია ვულფის „საკუთარი ოთახი“, მგო-
ნი, ერთადერთი ტექსტია, რომელიც შემი-
კვეთეს. ეს ისევ ფონდ „ტასოს“ ინიციატივ-
ით მოხდა.

— ხშირად ინტერვიუებში ვირჩევ
ხოლმე თემას — ქალები ლიტერატურა-
ში, რადგან მგონია, რომ ეს საკითხი
პრობლემური და აქტუალურია მას მერე, —
რაც ქალმა პირველი მხატვრული ტექს-
ტი დაწერა.

— მგონია, რომ ლიტერატურაში ეს
თემა ისტორიულ ჭრილში უფროა მნიშ-
ვნელოვანი, ვიდრე — დღეს. ამ შემთხვევა-
ში დასაცავურ სამყაროს ვგულისხმობ, და
როგორი პატიმისატურიც უნდა იყოს,
საქართველოსაც ამ კონტექსტში ვუყუ-
რებ. მეოცე საუკუნის დასაწყისიდან მოყ-
ოლებული, ლიტერატურა ვერ ჩაითვლება
მასკულინურ სფეროდ, რადგან უკვე
ძალიან ბევრი მნიშვნელოვანი ქალი ავტო-
რია და თუ ვინმეს ამაში ეჭვი ეპარება,
მგონია, რომ ეს უკვე მხოლოდ ინდივიდუ-
ალური პრობლემაა. პირადად ჩემთვის,
როგორც ავტორისთვის, არასდროს
არანაირი პრობლემა არ შეუქმნია ჩემს
სქესს. დღეს ნებისმიერ ავტორს შეუძლია
მოახერხოს საკუთარი ნაწერების პოპუ-
ლარიზაცია იმ მასშტაბებით, როგორი-
თაც მას სურს.

— ვირჯინია უსულფის ესე — „საკუთარი ოთახი“ — სწორედ ამ მტკვარეულ საკითხს ეხება. ოქვენ ძალიან საინტერესო ლექციაც გქონდათ ამ თემაზე „პუქსითიში“.

— ვულფი თავის ვრცელ ესეში
მსჯელობს იმაზე, თუ რატომ რჩებოდა
საუკუნეების მანძილზე ლიტერატურა,
როგორც ზოგადად ცხოვრების ნების-
მიერი სხვა მნიშვნელოვანი სფერო, ქალების
სახელების გარეშე. მის ესეში ქალების
არსებობის ისტორიული რეტროსპექტივა
მყაფიოდ აჩვენებს მკითხველს, რომ
ქალების ზედაპირულად მეორეხარისხო-
ვანი როლი კაცობრიობის განვითარებაში
სწორედ მათი საუკუნოვანი ჩაგრით იყო
გამოწვეული და არა მათი უნიჭობით ან

ზვიად კვარაცხელია:

„შახათ-პვილისტვის ვებზეალები“

ହାତାଶାସର୍ବଜ୍ଞଙ୍କ

ადრეულ ნაწერებსა და ახლანდელ ნამუშევრებს შორის?

— როგორც გითხარით, ვცდილობ
სულ ვიმუშავო, მაგრამ უფრო შპაბათ-კვირას
ვახერხებ ჩაჯდომას. ისე, მთელი კვირა
რა შპაბათ-კვირისთვის ვემზადები. ჩავიკეტები და ამდენ გვერდს დავწერ, წერილი
მეტს არაფერს ვიზამ-მეტე — ვამბორ
გულში, მაგრამ ისეც ხდება, რომ კვირისალამო
მოატანს და ქალალდს ერთ-ერთ
სტრიქონი არ აჰყვება. ზოგჯერ უფრო
იოლად მიდის, ისე იოლად, გამიკვირდება
ხოლმე.

— „ჰაეს“, ნოველებისა და მინიატურების კრებულს, ლევან ბრეგაძის ძალიან საინტერესო შეფასება მოჰყვავა ის, სხვა თემებთან ერთად, ავტორის სიციეათმოთხზელობაზეც საუბრობს. მომდევნო წიგნებში, მით უფრო „ფორმა №100“-ში, ასეთი სიციეათმოთხზელობა თითქმის ალარ ჩანს.

— „କୌଣସି“, ଆଶ୍ରମାରମ୍ଭ ପ୍ରୟୁକ୍ତିଗୁଡ଼େବି, ଉତ୍ତରାଜ୍ୟରେ କୌଣସିରିମେନ୍ଦ୍ରିୟବିଳିମ୍ବି ହିଁ ବିନ୍ଦୁ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା । କୌଣସିର ମେନ୍ଦ୍ରିୟରେ କୌଣସିରିମେନ୍ଦ୍ରିୟ ପାଇଁ ଏହାକିମ୍ବି ହିଁ ବିନ୍ଦୁ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା ।

გული — რაღაც სხვა უნდა სცადო, სხვი სკენ გაიხედო, თუნდაც იმისთვის, იმ ძიებებს რომ არ დაეკარგოს ფასი.

სიტყვათმთხზველობისკენ მიღრე კილება, გეთანხმებით, ამ წიგნში უფრო მკაფიოდ ჩანს. ლექსიკონები ბავშვობიდა მიყვარდა: ის განმარტებული სიტყვებით ერთიანობა კი არ იყო ჩემთვის, არამედ ანბანზე დალაგებული სახელმწიფო რომელსაც თავისი წესები, გეოგრაფია პერსონაჟები, კონტაქტები და კავშირები აქვს. ლექსიკონს, ალბათ, ყველა თავისებურად კითხულობს (შეგნებულად არ ვამბობ — „იყენებს“), და მეც, ეტყობა, ამ ლაბირინთისგან თავის დასხსნელად, ერთ-დღესაც გადავწყვიტე, ნაცნობი და საჭირო სიტყვების დახმარებით, ამბავი მომეულობა.

— „ფორმა №100“-ზე ვისაუბროთ 2013 წლის საუკეთესო რომანზე. რამდენ ხანს მუშაობდით? თემა საიდუან მოვიდა საერთოდ, რას ნიშნავს ეს რომანი თქვენთვის?

ჩემთვის რას ხიძავს? დაანლოებით
იმას, რაც გურამ რჩეულიშვილმა უზუსტე-
სად თქვა — იმას, რომ „ვნების სიმძაფრე
შენებაშია და არა აშენებულით ტკბობაში“.
ეს „სიმძაფრე“ ყველაზე მეტად ამ რომა-
ნის წერის დროს ვიგრძენი.

— „ყიფლიბანდში“ 90-იანი წლების მოვლენებზე წერთ, დამაჯერებლად წერთ. არადა, იმ წლებში ძალიან პატარა ყყავით, ემოციურად როგორ მოახერხეთ სე ახლოს მისულიყავით იმ მოვლენებთ-ნ, ზრდასრული მოწმესავით მო-კეთხროთ მკითხველისთვის?

— ხუმრობით ვამბობ ხოლმე, ეს ჩემი ხავშვობის მეტაურებია-მეთქი — ბაგშვის ივალით დანახული ომის ფრაგმენტები; ომის გამჩალებლები, დევნილები, გამოუკალ მდგომარეობაში მოხვედრილი ადამიერები, რომლებსაც ერთ დღესაც დამოუკიდებელ ქვეყანაში მოუწიათ გაღვიძება და ეს იმდენად ძნელი, მტკიცეული და საშიში აღმოჩნდა, რომ ბევრს გაუჭირდა ამ ცვირთთან, პასუხისმგებლობასთან ვამკლავება.

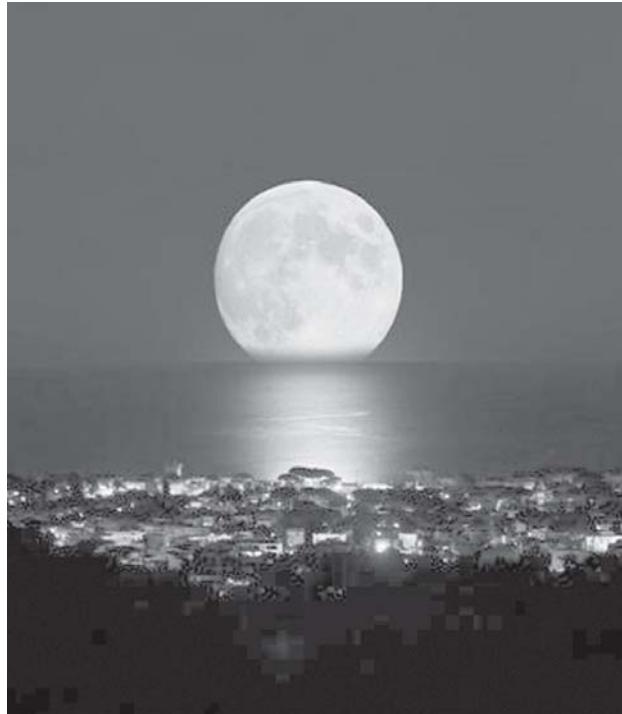
90-იანების ბეჭედი ბეჭედი კარგი წიგნი დანერ-
ილა, მაშინვე და მოგვიანებითაც, მაგრამ,
როგორც ჩანს, ჩვენს მსოფლმხედველო-
ბასა და არჩევანზე მედროვე პოლიტიკო-
სები უფრო მეტ გავლენას ახდენენ, ვიდრე
ამდვილი მწერლები.

— ጽግዕናን ሥርዓት የሚያስፈልግ ነው በዚህ የሚከተሉት ደንብ መሆኑን የሚያስፈልግ ይችላል፡፡

ესაუბრა თამარ შურული

ზეია ქართულება
ფორმა
N100

მარი თინაშვილი ამბავი, რომელიც აცდა

დიდი ხნის წინათ ამბავი მოვყევი და ახდა. შემდეგ
კარგა ხანს მეშინოდა და ვფრთხილობდი. არ მინდოდა,
რომელიმე ჩემი მონათხრობი ისევ რეალობაში გადმო-
სულიყო, რადგან სამყაროში, სადაც ყველაფერი ნაცრ-
ისფერია, მათაც გაუსუნდებოდათ ფერები. ასე რომ, გა-
დაგრძელებული ჩუმად მეცხოვრა. ამბები, რომლებსაც დის,
თვის, თუ წლების განმავლობაში ვაგროვებდი, ერთ დიდ
ქალაქში

დაგასახლე. ქალაქი, რა თქმა უნდა, გამოგონილია, მაგრამ ეს სულაც არ უშლის ხელს მის ბინაღრებს, მშვიდად იცხოვრონ. წუხელ კი ქალაქიდან გოგონა გაიქცა. სიმართლე რომ ვთქვა, ჩემი ბრალია. არა, ცუდად კი არ ვექცეოდი ან რამე მსგავი. შენ მიცნობ და იცი, რომ ცუდად ვერ მოვექცეოდი გოგონას, რომელსაც ყველაზე ლამაზი ნითელი თმა ჰქონდა მთელს ქალაქში. მოკლედ, ისე მოხდა, რომ წუხელ გადავწყვიტე, მთვარე შემომეშვა ოთახში და ფანჯარა ღია დავტოვე. შემდეგ საქმეში გავერთე: ქალაქის კართან მდგომ ბავშვებს ფრანის გაშვებას ვასნავლდი და სულ გადამავინწყდა ფანჯრის დაკეტვა. დილით, ოთახში რომ შევედი, გოგო იქ აღარ დამხუდა. მთვარეს გაცყოლოდა.

ნარმოდგენა არ მაქვს, სად ვეძებო. ამიტომ გადავწყისტე, მოგიყვე, როგორა ან რა უყვარს, როგორ იცინის — იქნებ სადმე გადააწყდე და შემატყობინო. უიმისოდ აქარობა (აპრილია).

გამოგრინილი ქალაქის მესამე ქუჩაზე წითელკამი-ტიანი სახლი იდგა. სახლი სამსართულიანი იყო და ფან-ჯრის დარაბები მწვანედ შეეღებათ მაცხოვრებლებს. სახ-ლის ქვევით პატარა არხი გადიოდა. არხში წყალი ისეთი სუფთა იყო, ოქროს თევზებსაც კი დაინახავდით. მეორე სართულზე, წითელფარდან ბინა კი გოგონა ცხოვრობ-და. გოგონას გრძელი წითელი თმა ჰქონდა და კარგად თუ დაკვირდებოდით, სახეზე მიმობნეულ ჭორფლებ-საც შეინიშნავდით. ზუსტად არ მახსოვს, აქ, ქალაქში, საიდ-ან მოვიდა, ან როდის. უბრალოდ მოვიდა, დასახლდა და თან ერთი ფუმფულა წითელბენვიანი კატაც მოიყოლა. საღამოობით, როცა მთვარე ნამდვილი კვეყნიდან ბრუნ-დებოდა, კატა გოგოს კალთაში ყუჩდებოდა და ერთად უსმენდნებ ხოლმე ცხრამთასიქითა ამბებს.

მასსოვეს, ერთხელ, შუალამისას ნამდვილმა პაპამ ცხ-
ენზე შემისვა და მთებში წავედით. ზაფხულის დამე იყო.
გარშემო ჭრიჭინები ხმაურობდნენ. ჩვენ კი მაღლა მივი-
ნევდით მთის წვერისკენ. მაშინ პირველად ვნახე
მოცეკვავე ციცინათელები. ცხენის ფლობების ყოველ
გაჭახუნებაზე ციცინათელები მინიდან ფრინდებოდნენ
და გარშემო დაგვტრიალებდნენ, სულ უფრო და უფრო
მრავლდებოდნენ. ზოგიერთი მხრებზეც კი მაფრინდე-
ბოდა. ასე გაგვაცილეს მთელი გზა. მაგრამ ციცინათელე-
ბი ჩემს მოგონილ ქალაქში არ დამისახლებია, ისინი თვი-
თონ მოვიდნენ. კატის არ იყოს, გოგონას მოჰყვნენ. პირვე-
ლად, როცა ის ქალაქში მოვიდა, დიდი ყურადღება არ
მიმიქცევია. ჩვეულებრივ გამვლელ ამბად ჩავთვალე და
საცხოვრებლად კრამიტებიანი სახლი გამოუყავი, მა-
გრამ ერთხელ, როცა ქალაქის ქუჩებში ვსეიორნობდი, დავ-
ინახე, როგორ იდგა არხის პირას და იცნოდა. იცინოდა
და ყოველ გაცინებაზე ციცინათელები ფრინდებოდნენ
მისი თვალებიდან და გარშემო ფართატებდნენ. ამ დღის
შემდეგ გოგონა ქალაქის ჩემს საყვარელ მაცხოვრებლად
იძარა

მაგრამ წუხელ წავიდა. ახლა იმაზე უფრო ვდარღობ,
ვაითუ; გზა აებნას. იქნებ ველარ მოაგნოს. ან იქნებ სხვა
ამბავში გადაწყვიტა ცხოვრების გაგრძელება. თუ ეს მარ-
თლა ასეა, ჩემზე ბედნიერი ადამიანი არ იქნება. ეგოის-
ტობაა, მარტოს გიყვარდეს. მაგრამ თუკი სადმე შენიშვნავ
ნაცრისფერი ქალაქის გამჭვარტლული საკავამურების
ლაპირინთებში მობორიალეს — შემატყობინე. შენ იცი,
როგორ მომძებნო. შენც ხომ ჩემი ამბავი ხარ, რომელიც
დიდი ხნის წინ მოვყევი და ახდა...

მერლობა, როგორც ცხოვრება...

რა პორტჩავს ურთი საუძლებელო

၏။ ၁၃၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ၊ ၁၅ ရက်နေ့

მცირალთა სახლში გამომცემლობა „ინტელექტუალის“ პერიოდის რომანი „სამოთხიდან გაქცეულები“ — ნარადგინა. 630-გვერდიანი წიგნი 10 თვის თავზე დასრულდა, თუმცა, მისი შინაარსიდან და მნიშვნელობიდან გამომდინარე, შეიძლება ითქვას, ის გაცილებით დიდხანს იწერებოდა — 1986 წლიდან. ნანარმოები საბჭოთა კავშირის არსებობის ბოლო წლებით იწყება და მოიცავს ტკივილითა და სისახლულით სავსე მთელ შემდგომ ეპოქას. წიგნის პერსონაჟების ცხოვრება, მათი თავგადასავლები ამ ეპოქის ფონზე ვითარდება. რომანის ავტორის პირადი გამოცდილებაც სულისშემძვრელი, ტრაგიკულ მოვლენებითა ნასაზრდოები. ამიტომ „სამოთხიდან გაქცეულები“ ერთგვარი დოკუმენტია, საქართველოს უახლესი ნარსულის მხატვრული რეტროსპექტივაა. როგორც პრეზენტაციაზე ითქვა, ჩვენი ქვეყნის უახლესი ნარსულზე ასე სრული, ასე მასშტაბური მხატვრული ტექსტი იშვიათად დაწერილა. შესაბამისად, ბექა ქურჩულის რომანისადმი დიდმა ინტერესმა და მნერლისადმი სიყვარულმა უამრავ ადამიანს მოუყარა თავი მნერალთა სახლში.

საღამო „ინტელექტუალის“ მთავრობა რედაქტორმა, ზვი ად კვარაცხელიამ გახსნა — საინტერესოდ ისაუბრანანარმოებზე, მის მხატვრულ მხარესა და შინაარსზე. მან განსაკუთრებით გაამახვილა ყურადღება პერსონაჟის ენაზე, რასაც რომანის „სამარკო ნიშანი“ უწოდა.

სტუმრებს შორის იყვნენ ბექას მეგობარი მწერლები რომლებსაც სქელტანიანი რომანის გაცნობა გამოცემიდან რამდენიმე დღეში მოესწროთ და ისინიც, ერთგვარად, წიგნის წარმდგენები იყვნენ.

გაგან ნახულიშვილი: „ბექამ მაჩუქა ეს წიგნი. მარ-

თალია, წაიკითხე, მაგრამ აუცილებლად უნდა მივუძღვოთ. ორი-სამი დღის წინ დასრულებული წიგნისგან მიღებული შთაბეჭდილება ყოველთვის სახელდახელოა

და ჭირს ხოლმე მასზე საჯაროდ საუბარი. ვიტყოდი, რომ
კიდევ ერთხელ შემზარა იმან, თუ რა გამოვიარეთ
ამასთან, იმედი მომეცა, რომ ადამიანის სახე არ დაგ-
ვიკარგავს. თუმცა შეუძლებელი მონია, ადამიანმა სახე
დაკარგოს, შეიცვალოს, გაბიროტდეს. როგორიც არის,
ისეთივე რჩება, უბრალოდ, კრიტიკულ სიტუაციაში საკ-
უთარ თავს ამჟღავნებს. ამ რომანში ბექას პიროვნება
მისი პირადი გამოცდილება ჩანს. ეს მის ნაწარმოებებს
ზოგადად, სინამდვილეს სძენს, სტრიქონებს მიღმა სს-
ვანიარად ჩანს ყველაფერი, იმიტომ, რომ იცი, იქ ბექა
და მისა სათქმელი მისა გამოცდილებაა. ძალიან მინდა
ახალგაზრდა თაობაში ეს წიგნი წაიკითხოს, რადგან ბევრ
ისეთს გაიგებს, რაშიც ჩვენც კი, ხშირად, ერთმანეთს ვერ-
ვუტყდებით. ვისაც წიგნი არ წაუკითხავს, დიდი სიამოვნე-
ბა ელოდება წინ“.

ანა კორდაია-სამადავშვილი: „მინდა, გითხრათ
რომ ჩემთვის დიდი პატივია ბექასგან მიღებული ნებარ-
თვა, მის რომანზე ვიღაპარაკო. წიგნის ბოლოს წერს, ჩემი
ვალი იყო, ამ ბიჭებსა და გოგოებზე დამენერაო — და
ჩამოთვლის იმ ადამიანების სახელებს, რომელთა ცხ-
ოვრებაზეც თვითონ გვიყვება. მართლაც, უნდა გვცოლდ-
ნოდა ეს ყველაფერი, ოლონდ, არა გაზეთებიდან. კარ-
გია, რომ ძალიან კარგი ბიჭებისა და გოგოების ამბებს
ძალიან კარგი ბიჭი გვიყვება. როგორც სკოლაში უყვარ-
დათ თქმა მასწავლებლებს — ნაწარმოების დედააზრით
— აი, სწორედ დედააზრი ამ რომანის არის ის, რომ კარ-
გი ბიჭები კარგ ბიჭებად რჩებიან. პერსონაჟები
რომელთაც ბექას წიგნში შეხვდებით, არასოდეს დაგა-
ვიწყდებათ, თითოეულზე შეიძლება ცალკე ესეიც დაიწ-
ეროს. რამდენი საკეთი შემოგრჩენია ყველაფერ იმის
შემყურეს, რაც იმ წლების გამამავლობაში ხდებოდა“.

რომ ამხელა, 630-გვერდიანი წიგნი ერთი ხელის მოსმით
დაწერილი ლექსივით იკითხება. ამბები ძალდაუტანე-
ბლად, მსუბუქად გადადის ერთიან მეორეში, მათში
ფიდი ტკივილა და სევდაა, ნამდვილი, ალალი განცდე-
ბია. ბეჭა სინაღდის გამოხატულებაა. მგონია, რომ სანამ
საქართველოში ბეჭა და მისნაირი მწერლები იბადებიან,
ამ ქვეყანას გადაშენება არ უნერია, იმიტომ, რომ ის
უბრალოდ მწერალი კი არ არის — მისი მწერლობა მი-
სივე ცხოვერებაა, ესაა ერთი მთლიანობა. როგორც წერს,
ისე „ცხოვრობს და როგორც ცხოვრობს, ისე წერს“.

რომანზე ავტორმაც ჩეუეული გულწრფელობით თქვა ორიოდე სიტყვა: „ჯერ არ ვიცი, რა დავწერე. ძალიან დიდი პასუხიმიგბელობა ავიღე საკუთარ თავზე, ამ წიგნის წერას რომ მიყვავი ხელი, მაგრამ ერთადერთი, რასაც ვერ წამართმევთ, ისაა, რომ რისკიანი ვარ. გავრისკე. ზფიად კვარაცხელიას გუთხარა კიდეც, ამხელა წიგნს რომ უყურებ, საბოლოოდ ვრწმუნდები, რომ ვერა ვარ-მეთქი. მაგრამ ჩემი იყო, ჩემი დასაწერი იყო და ეს უნდა გამევეთებინა. ამ დღებში რამდენიმე უურნალისტმა მკითხა, რაზეა ეს წიგნი. ის არის ჩემ თაობაზე, ძმეკა-ცობაზე, ჩვენს გოგოებზე, რომლებიც ძალიან გვიყვარდნენ. ჩვენს ხასიათზე, ეს წიგნი არის საქართველოზე, კავკასიაზე და მსოფლიოზე. გიგი სულაკაურს აქვს ფან-ტასტიკური ფრაზა — მე კარენი ამ პლანეტელი ვარო. ჩვენ ყველა „კარენი ამ პლანეტელები“ ვართ. აი, ამაზეა ეს წიგნი. მაგრამ არც ერთი უურნალისტისთვის არ მითქ-ვამს ის, რასაც ახლა ვიტყვი, ბოლოსთვის მოვიტოვე, ჩემი თავისთვის. ყველას გინახავთ ფილმებში, სალუტს რომ აძლევენ ხოლმე ბრძოლებში დაღუპულებს... ჩემთვის ეს წიგნი არის ჩემი თაობის ბიჭებისთვის, დაღუპული ბიჭებისათვის მიცემული უკანასკნელი საბრძოლო სალამი, სალუტი! მადლობა და ბოლიში იმ ბიჭებს“.

გამორჩეული იყო რატი ამაღლობელის საღამო სახე-
ელწოდებით — „პოეზია და სიტყვის თავისუფლება“.
დიდი აუდიტორია ჰყავდა, ინტერესით უსმენდნენ, შეკა-
მათებაც იყო — რატომ ლანძღვავთ სტალინს, ბატონო,
პოეზიაზე ილაპარაკეთ, იმ კაცს ათასობით წიგნი ჰქონ-
და წაკითხული და პოეზია უზომოდ უყვარდაო — აღმ-
ფოთდა ერთ-ერთი სტუმარი, როდესაც რატი ამაღლო-
ბელი გასული საუკუნის 30-იანი წლების რეპრესიებზე,
მწერლების მიმართ სტალინის განსაკუთრებულ
მტრობაზე, მწერალთა კავშირის მძიმე გამოცდილება-
ზე, „მოთვინიერებულ“ და „მოუთვინიერებულ“ ავტორე-
ბზე საუბრობდა. პოეზია, შეიძლება, კი, მაგრამ ადამი-
ანები თუ უყვარდაო — დაანია რატიმ გაცხარებულ სტუ-
მარს, რომელიც აჩქარებით ტოვებდა დარბაზს.

ლის ლექსების კითხვით დასრულდა.

